

Krisla

"Minkštieji Taškai".
Business Is Business.
Bulgarijoje.
Mano Puoselėtiosios Svajonės...
Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-8878

No. 298

Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Gruodžio-Dec. 20, 1948

Metai XXXVIII

Dienraščio XXX

— "Minkštieji taškai" —
tosi Amerikos pramonėje, —
skelbia komercinės spaudos
finansiniai apžvalgininkai.
Siu metų lapkričio mėnesį
visoje šalyje, čia ir ten, buvo
paleidinėjami iš darbo dar-
bininkai. Tiesa, kol kas buvo
paleista nedaug, bet buvo.
Brooklyno rūbųsiuviai bėda-
voja.
Stambiųjų departamentinių
krautuvių savininkai aimauo-
ja, jog šiemet prieš Kalėdas
perkų kur kas mažiau nei pra-
ėjusiais metais per tą patį lai-
ką.

Niekas kol kas negali pasa-
kyti, ar visa tai reiškia di-
desnės krizės pradžia, ar tik
laikina susilubavimas.

Vienas turi būti aišku:
krizė, depresija kapitalistinėje
santvarkoje neišvengiama.

Per tūla laiką ji galima nu-
stūmti didžiulėmis išlaidomis,
eikvojamosis ginklavimuisi.
Bet skiriami ginklavimuisi bi-
lijonai ruošia būsimosios kri-
zės gilesnę prarają.

Amerikoje stokuoja alumi-
no. Europoje jo taipgi neper-
daug.

Amerika nupirko Kanadoje
didžius aluminio kiekius ir, —
pagal Marshallo planą, — da-
lį pavedė Anglijai, Francūzi-
jai ir Hollandijai.

Vėliau tų kraštų kapitalis-
tai gerą dovanėlės dalį par-
davė Amerikos fabrikantams...
Tūli Washingtono ponai dėl
to labai pyksta. Bet jie pa-
miršta tą seną posakį: busi-
nes is business.

Bulgarijos sostinėje, Sofijos
mieste, iškilmingai atsidarė to
krašto Darbininkų Partijos su-
važiavimas.

Tai neaprasstas suvažiavi-
mas. Jame, spėjama, bus na-
statytas penkerių metų pla-
nas kraštui supramoninti ir
žemės ūkiui pakelti, — žodžių,
socializmui vykdyti.

Jame bus pakeistas partijos
vardas — ateityje ji vadinsis
Bulgarijos Komunistų Partija.
Ši partija turi 500,000 na-
rių.

Bulgarijos gyventojų skai-
čius siekia arti 7,000,000.
Partijos priešaکیje stovi
Jurgis Dimitrovas, kadaise iš-
garsėjęs "reichstago padegimo"
byloje Leipzige, kur jis
parodė ne tik genijalų savo iš-
mintį, bet ir nepaprastą dra-
są. Vėliau Dimitrovas buvo
Komunistų Internacionalo va-
das, kai šis gyvavo. Šiuo me-
tu jis eina Bulgarijos minis-
trų pirmininko pareigas.

Bulgarija — žemės ūkio
kraštas, daugiausiai smulkių
valstiečių kraštas.

Karo metu man tekdavo
dažnai susitikti su vienu žy-
miu bulgaru, tarnaujančiu
Centrinėje New Yorko biblio-
tekoje (knygynė).

Jis man sakė: kai tik karas
baigsis ir Bulgarija bus lais-
va, mažai Amerikoje teliks
bulgarų kilmės žmonių, — visi
norės grįžti savo gimtajin
kraštan.

Šiomis dienomis netikėtai
patyriau, jog mano prietelis
jau senai Bulgarijoje. Jis ten
viename universitete profes-
oriauja; jis yra filosofijos
daktaras.

Bulgarija mane sužavėjo,
kai aš buvau dar mažas vai-
kas.

Gavau aš iš kaž kur knyge-
lę-apsakaitę "Auštant", ku-
rioje buvo gražiai pavaizduota
bulgarų kova prieš turkus, jų
engėjus.

Skačiau aš tą apysakaitę
kada nors galės realizuoti...

AMERIKOS AMBASADORIUS PRAŠO DAR 400 MILIONŲ DOLERIŲ KARUI PRIEŠ GRAIKŲ DEMOKRATUS

Prezidentas Stoja už Pilną Paramą Graikijos Monarcho-
Fašistams Kare Prieš Demokratinius Partizanus

Washington. — Iš Grai-
kijos atvykęs, Henry F.
Grady, Amerikos ambasa-
dorius, prašė paskirti dar
400 milijonų dolerių monar-
cho - fašistinei Graikijos
valdžiai karui prieš parti-
zanus sekamais metais.

Po pasikalbėjimo su Tru-
manu, Grady pranešė ko-
respondentams, jog prezi-
dentas stoji už pilną para-
mą Graikijos valdžiai.

(Pagal Trumano moky-
mą, Amerika per 2 metus
davė pusę biliono dolerių
Graikijos monarhistam. O
jau pirmo to buvo duota 500
milijonų dolerių graikiškiems
reakcininkams.)

Ambasadorius Grady pri-
pažino, kad monarcho-faši-
stams nelabai sekasi karas
prieš partizanus, tačiau jis
"vidutiniškai tikisi", jog mo-
narhistai, galų gale, įveik-
siai partizanus.

Jankių Armijos Galva
Graikijoje

Athenai, Graikija. — Čia
atvyko Jungtinių Valstijų
armijos sekretorius (minis-
tras) Kenneth Royall ir
slaptai tarėsi su Graikijos

Šnipo Chamberso Pati Suvažiņejo Moterį

Baltimore, Md. — Rau-
donbaubiško šnipo Whitta-
kerio Chamberso pati, akių
plotu važiuodama automo-
biliu, užmušė praeivę Mag-
gie Thomasienę, 70 metų
amžiaus.

Areštuota Chambersienė
yra kaltinama, kad įmai-
 "užpuolikišku žygiu" užmu-
šė tą moterį. Ji dabar už
\$1,000 užstato paliuosauta i-
ki teismo.

Auto-Buse Išžaginta Mergaitė Apskundė Kompaniją

Chicago. — Catherine Fa-
hey, 14 metų mokinė, pa-
traukė teisman auto-busų
kompaniją ir vežiką; rei-
kalauja \$100,000 atlyginimo
už tai, kad jis auto-buse ją
išžaginęs ir tuo būdu įtaisęs
jai kūdikį.

Athenai, Graikija. — Par-
tizanai buvo suėmę ameri-
kinių kontraktorių inžinie-
rių Karlą A. Graessnerį. Iš-
laikė jį 8 dienas Olympus
kalnuose ir pagaliaus pa-
leido.

garsiai veik kiekvienai mūsų
kaimo šeimai.

Skaitydamas, pats vis labiau
žavėjau si tuo kraštu ir jo dra-
siais, kovingais sūnumis, gal-
vodamas, "jog, kai užaugsiu,
būtinai nuvyksiu Bulgarijān
pamatyti tų vietų, kuriomis
vaikštė Stojanas, apysakaitės
didvyris.

Dabar abejoju, ar saldžio-
sios mano vaikystės svajonės
kada nors galės realizuoti...

ministras, jos karo vadais
ir amerikiniams generalais.
Royallas gyrė graikų mo-
narhistus už "drasą ir pa-
siryžimą" prieš demokra-
tus - partizanus. Jis užtik-
rino, kad monarhistai bus
ir toliau remiami pagal
Trumano mokymą.

Royallas taip pat kelias
į Turkiją, su kurios valdo-
vais ir generalais svarstys
karinį turkų stiprinimą
prieš Sovietų Sąjungą.

Kinų Liaudininkai Laukia, iki Peiping Prinoks Užėmimui

Peiping, Kinija. — Kinų
liaudininkai - komunistai
užėmė tautininkų lėktuvų
aikštę, 6 mylios į pietus nuo
Peipingo didmiesčio. Jie vi-
somis pusėmis iš arti apgu-
lė miestą, bet dar nehom-
bardavo.

Amerikiniai korespon-
dentai rašo, jog Peipingas
"nusmerktas", reiškia, ko-
munistai atims jį iš tauti-
ninkų. Tačiau jie nėsutur-
muoja miesto — laukia, kol
jis prinoks užėmimui.

Tuo tarpu tautininkų ko-
mandierius gen. Fu Tso-yi
smarkavo, kad "žūt-būt"
ginsias Peipingą.

Čiango Bendrai Taipgi Ragina Jį Pasitraukti

Nanking, Kinija. — Net
dešinieji Čiang Kai-šeko
tautininkų partijos vadai
ragina jį pasitraukti iš val-
džios. Jie geidauja įsteigti
tokią naują valdžią, kuri
taikytųsi su pergalingais
kinų komunistais - liaudi-
ninkais.

Amerikiniai korespon-
dentai sako, tik saujelė arti-
mausių Čiango sebrų dar
remia jo politiką.

PRANAŠAUJA 3 SYKIUS GREITESNIUS UŽ GAR- SĄ LĖKTUVUS

Washington. — Rakietai-
nių lėktuvų statytojas Law-
rence D. Bell pranašavo,
kad būsią išvystyti tris kar-
tus greitesni už garsą kari-
niai raketiniai lėktuvai.

Sukilėliai Užpuolė Pietų Korejos Gubernatorių

Seoul, Koreja. — Prane-
šama, jog partizanai - suki-
lėliai kėsinosi nužudyti gu-
bernatorių vienos provincie-
jos pietinėje Korejoje, bet
policininkai jį išgelbėjo. Su-
skirtime tarp sukilėlių ir
policijos užmušta 12 asme-
nų (Amerikonai pietinėje
Korejoje yra įsteigę deši-
niąją, fašistuojančią val-
džią.)

Dr. Paul Heller (dešinėje), čekoslovakas, buvęs įkalintas baissioje Buchenwald kempėje, pasakojo, kaip Ilse Koch, nacių kempės komendantė, žiauriai elgėsi su kaliniais. Jis čia kalbasi su Michigano republikonų senatoriumi Homer Fergusonu. Jo ir kitų buvusių kalinių liudymais einant senatinis komitetas turėjo pripažinti, jog kalėjimas visam amžiui buvo teisingesnis atpildu tai žiaurulei, negu 4 metai. Tačiau tie "tyrinėtojai" atsisakė reikalauti jai tą bausmę grąžinti, nes, girdi, tas numazintų autoritetą Vokietijoje esančios mūsų militariškos valdžios, kuri tos žmonėms odų lupikės bausmę numazino.

Holandija Atvirai Naikina Indonezijos Respubliką

Batavia, Java. — Holan-
dijos valdžia paskelbė, kad
ji atmets bet kokią Indone-
zijos respubliką.
Holandija išleido įsakymą
organizuoti naują valdžią vi-
sai Indonezijai. Tą būsimąjį
savo padarą holandai vadi-
na Jungtinėmis Indonezijos

Amerikonų Komandierius Giria Francūzus, kad Jie Susprogdino Sovietinio Radijo Bokštus

Frankfurt, Vokietija. —
Karinis amerikonių guber-
natorių Vokietijai, genero-
las Lucius Clay karštai gy-
rė francūzus už tai, kad jie
susprogdino didžiojo sovie-
tinio radijo bokštus vakari-
niame Berlyne.

Gen. Clay viešai dėkėjo
francūzams už tą, esą, "dra-
sų žygi".

Clay, kaip ir francūzų
komandieriai, pasakoja, būk
tie bokštai statę pavojun
skraidančius Berlyną va-
kariinių tautininkų lėktu-
vus.

Minimi bokštai francūzi-
škoje Berlyno dalyje, pagal
sutartį, turėjo būti palaiko-
mi sovietinio radijo naudo-
jimui.

Sovietai sako, francūzai
be jokio išėjimo sovietinei
vyriausybei sunaikino tuos
bokštus.
Vokiečių laikraščiai, lei-
džiami rytinėje, sovietinėje,
Berlyno dalyje, karčiai s-
m e r k i a tą barbarišką,
skandalishką francūzų žygi-
tvirtiną, jog francūzai, pa-
gal Amerikos įsakymą, di-
namitu susprogdino sovieti-
nio radijo bokštus. Tuomi
jie padarė 600 tūkstančių
dolerių nuostolių.

Jankių komandierius gen.
Clay drąsino francūzus "ne-
bijoti keršto iš Sovietų pu-
sės."

Graikų Partizanai Sugrąžintų Vaikus, jei Tėvai Reikalautų

Praga. — Demokratinis
graikų partizanų ministras
dr. Yannis Kokkalis, atvy-
kęs Čechoslovakijon, prane-
šė, jog partizanų vyriausy-
bė sutinka su Jungtinių
Tautų nutarimu — grąžinti
graikų vaikus iš užsienių,
jeigu tėvai reikalauja.

Dar nė vienas tėvas Grai-
kijoje nereikalavo sugrą-
žinti vaikus, kuriuos parti-
zanai išsiuntė iš pavojingų
karinių vietų į draugiškus

PREZ. TRUMANAS IR RAUDONBAUBIS KONGRESMANŲ KOMITETAS PERŠA AŠTRIUS ĮSTATUS "PRIEŠ ŠNIPUS"

Vienas Siūlys Gaudyti Privačius Pasikalbėjimus per
Telefoną, Kitas—Suregistruot "Raudonuosius" ir tt.

Washington. — Prezi-
dentas Trumanas siūlys
naujus, aštresnius įstaty-
mus prieš politinius šnipus,
kai tik Kongresas susirinks
po naujų metų, sakė gene-
ralis prokuroras Tomas
Clark.

Trumanas ragins įstaty-
miškai leisti valdžios agen-
tams klausytis privačių pa-
sikalbėjimų per telefoną, se-
kiojant nužiūrimus žmones

Amerikonai Sulaikė Dovanas Sovietinei Vokietijos Daliai

Berlin. — Karinė ameri-
konų vyriausybė sulaikė
50,000 pundelių kalėdinių
dovanų, kurios buvo siun-
čiamos į Sovietų užimtą ry-
tinę Vokietiją.

Jankių oficialiai sakė, do-
vanos sustabdytos todėl,
kad Sovietai nesugrąžinę
paštinių traukinių, atvežu-
sių pirmesnius dovanų siun-
tinius į rytinį Berlyną.

Sovietai buvo pasižadę
tuos traukinius grąžinti,
bet jie "pavėlavę", kaip sa-
ko amerikoniai.

Hollywoodo Rašytojas Cole Laimėjo Bylą

Los Angeles, Calif. — Fe-
deralis apskrities teismas
nusprendė, jog Metro-Gold-
wyn - Mayer judamųjų pa-
veikslų kompanija turi su-
mokėti jos judžių rašytojui
Lesteriui Cole'ui po \$1,350
algos už kiekvieną savaitę
nuo to laiko, kada kompa-
nija pertraukė sutartį su juo
ir pašalino Cole iš darbo.

Cole buvo pavarytas dėl
to, kad kongresmanų Ne-
amerikinės Veiklos Komite-
tas Washingtono metais at-
gal užvedė bylą prieš Cole'ą,
už "Kongreso panieki-
nimą." Paniekinimas esąs
tame, jog Cole nedavė komi-
tetui atsakymo į klausimą:
— Ar esi komunistas, ar bet
kada buvai komunistas?

Apart Cole'o, tas komite-
tas patraukė teisman ir 9
kitus Hollywoodo judžių ra-
šytojus ir aktorius, kurie
neatsakė į tą klausimą.

Mina Sudraskė 12 Italijos
"žvejų" Ties Jugoslavija

Ancona, Italija. — Italų
"žvejų" laivukas plaukiojo
už 15 mylių nuo Jugoslavi-
jos krantų; užplaukė ant
minos, kuri sprogdama ir
sudraskė laivuką su visais
jo "žvejais."

Jugoslaviai ne kartą sakė,
jog po žvejybos priedanga
italai šnipinėja karinius
Jugoslavijos krantų ap-
tvirtinimus.

kaip šnipus; teisti juos be
įrodymo, kad tie asmenys
norėję pakenkti Amerikai,
ir tt.

Prezidentas taipgi reika-
laus pailginti laiką, kuriuo
galima būtų teisti ir bausti
šnipinius nusikaltėlius. Da-
bartiniai įstatymai leidžia
traukti teisman valstybi-
nius šnipus tik per 3 metus
nuo jų prasižengimo.

Mundto-Nixono Bilius, Ližė Bentley ir Chambers

Republikonų vadovauja-
mas, kongresmanų Neame-
rikinės Veiklos Komitetas
žada vėl įnešti Kongresui
Mundto-Nixono bilių, kuris
reikalauja suregistruoti vi-
sus komunistus ir "raudo-
nuosius" jų sekėjus; skiria
aštirus baumes tiems, ku-
rie neužsiregistruos nuro-
domose valdžios įstaigose.

Savo siūlymų sutaisyti
Neamerikinis Komitetas pa-
siūks talkon prisipažinu-
sius šnipus - išgverčius Li-
zė Bentley ir Whittakeri
Chambersą.

Neamerikinis Komitetas
paskelbė dar kelis vadin-
amus slaptus valdžios doku-
mentus, kuriuos rado pas
Chambersą. Šie dokumen-
tai, tarp kitko, rodo, kaip
Amerikos valstybės depart-
mentas 1937-38 metais vė-
dė slapta derybas dėl pre-
kybos su hitlerine Vokietija.

Neamerikinis Komitetas
neklaušia: Gal Chambers
norėjo tuos popierius na-
ciamis parduoti?

Komitetas tęsia tą pačią
pasaką, kad "slaptieji doku-
mentai buvę išgauti Sovie-
tams."

Visai Tušti "Sekretai"
Washingtoniškis N e w
Yorko World Telegramo
bendradarbis Fr. C. Oth-
man'as šeštadienį rašė:

Vadinamieji "sekretai",
rasti pas Chambersą arbiū-
ze, yra plepalai, neverti po-
piero, ant kurio jie sura-
šyti. Jie daugiausiai kalba
apie Amerikos diplomatų
baliukus ir pašnekėsius su
kitų kraštų politikieriais
Europos sostinėse.

Tūli neva sekretai pata-
ria, kaip tepti bei maliavo-
ti lėktuvus, kiek svorio i-
juos krauti ir panašiai. Bet
tai dalykai, kuriuos kiekvie-
nas gali sužinoti maliavų
krautuvių, mašinų apėjų arba
viešai parduotinėje m o s e
knygose.

Pirmojo Amerikinio Lėktuvo Iškilmingas Minėjimas

Washington. — Iškilmin-
gai buvo paminėta 45 metų
sukaktis nuo to laiko, kai
Wright broliū išrastas lėk-
tuvas Kitty Hawk pakilo o-
ran ir per 12 sekundų nu-
skrido 40 jardų. Tai buvo
pirmas Amerikoje toks mo-
torinio lėktuvo žygis.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. Tel. STagg 2-3878

President, GEORGE KURAITIS; Secy-Treasurer, NICK PAKALNISKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$7.00	Canada and Brazil, per year	\$8.00
United States, per 6 months	\$3.75	Canada and Brazil, 6 months	\$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	\$8.00	Foreign countries, per year	\$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months	\$4.00	Foreign countries, 6 months	\$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

40 Milijonų Vietoj 11 Milijonų!

Tarybų Sąjunga buvo pradėta supramoninti 1928 metais, — lygiai prieš 20 metų. Tuomet, atsimename, nugalėjusi trockistinę opoziciją, Visa-sąjunginės Komunistų Partijos vadovybė nutarė pradėti kurti pagrindinę, sunkiąją pramonę, o kaime pravesti žemės ūkio kolektyvinimą.

1928 metais Tarybų Sąjungoje buvo 11 milijonų darbininkų, dirbančių fabrikuose bei raštinėse.

Kaipgi šiandien?

Šiandien Tarybų Sąjungoje jau yra 40 milijonų fabriku ir raštinių darbininkų! Pagal tai, galime įsivaizduoti, kiek prasipletė, pakilo T. Sąjungos pramonė.

Privalome atsiminti dar ir tai: šiandien vidutinio tarybinio piliečio darbingumas pakilo kur kas aukščiau, negu jis buvo prieš 20 metų.

Tiesa, karo metu nemažai lavintų darbininkų žuvo bedindami savo tėvynę, kitus vokiškieji okupantai išžudė, — tokių darbininkų skaičius siekia, galimas daiktas, milijonines skaitlines. Bet, iš kitos pusės, kiekvienais metais T. Sąjungos valdinėse mokyklose baigia amatų mokslus šimtai tūkstančių jaunuolių; kiekvienais metais aukštosios mokyklos išleidžia naujas dešimtis tūkstančių aukštai lavintų technikų; kiekvienais metais milijonai darbininkų lanko amatų mokyklas, veikiančias prie stambesnių fabriku, geležinkelių bei kasyklų.

Auga Tarybinės Sąjungos pramonė, auga darbininkų ir raštinių tarnautojų skaičius! Visa tai auga regimai, taip sakant „po mūsų akių.“

Kas Buvo Teisingas?

Prieš vienerius metus, — 1947 m. gruodžio 14 dieną, — Tarybų Sąjungoje buvo pravesta pinigų reforma. Tuomet, aišku, komercinė spauda Amerikoje visa gerklę šaukė, būk ši reforma užduosianti didžiulį smūgį visiems Tarybų Sąjungos gyventojams, būk ji įvesta dėl „didžiulio krizio“, spaudžiančio Tarybų Sąjungą.

Mes tuomet, atsimename, rašėme, jog piniginė reforma T. Sąjungoje didžiai pakels žmonių gyvenimo lygį, pagerins jų būseną. Jei dėl pinigų reformos nukentės kas, tai nukentės tik spekuliantai, visoki pelnagrobiai.

Praėjo vieneri metai.

Štai Associated Press korespondentas, gruodžio 14 dieną, rašo iš Maskvos. Jis pažymi: Kaip piniginės reformos pasėka, „žmonių gyvenimo lygis jau smarkiai pakilo.“

Toliau:

„To pasėka ryškiausiai matosi dviejuose dalykuose: žmonės šiandien geriau pavalgė ir gražiau apsirengė. Maisto pilna tiek krautuose, tiek rinkose, ir nebeliko jokių prie krautuvių laukiančiųjų eilių.“

Tuo pačiu sykiu, piniginė reforma paakstino darbininkus geriau dirbti. Kainos smarkiai nupuolė ir visas gyvenimas, po to, kai buvo panaikintas racionavimas, labai supaprastėjo, pagerėjo. Nebeliko racionavimo kortelių. Nėra dviejų rūšių kainų. Nebeliko specialių krautuvių, kuriose galėtų pirkti tik specialios žmonių grupės.

Pakartojame, šitaip rašo ne Tassas, o Associated Press. Šią žinią cituojame ne iš Maskvos „Pravdos“, o iš New Yorko „Times'o“ gruodžio 15 dienos laidos.

Atsimename, prieš metus laiko ir lietuviškoji anti-tarybinė spauda Amerikoje rašė nesąmones apie piniginės reformos pravedimą T. Sąjungoje. Ir ji, kaip papūga, kartojo tai, ką rašė stambioji kapitalistų spauda.

Šiandien ji tyli!

Kreivas Kelias

Praėjusią savaitę Syracuse, New Yorko valstijoje, įvyko niujorkiško CIO unių atstovų suvažiavimas.

Jame viršų paėmė dešinieji ir jie parodė, kur link einą. Suvažiavime dešinieji pasmerkė trečiosios politinės partijos organizavimą ir nusistatė už „dviejų partijų sistemą“, — aišku, už demokratų ir republikonų partijų.

Faktinai, suvažiavimo dauguma, vadovaujama dešiniųjų, pasisakė už bendrą veiklą su demokratų partija. Dešinieji pasmerkė Amerikos Darbo Partiją, kurios kūrime kadaise patys dalyvavo, taipgi kuri šiemet gavo daugiau balsų, negu kada nors savo istorijoje.

Mums rodosi, suvažiavimas padarė didžiulę klaidą, išsižadėdamas veiklos už trečiąją politinę partiją Amerikoje.

Mums rodosi, tūliems CIO vadams „trumaniškas gerbūvis“ taip susuko galvas, kad jie patys nebežino, ką beveikią. Jie klaidžioja. Ta savo klaidžioje jie sakosi kovoją komunizma. Bet tai nieko nėra toliau nuo tiesos. Jie kovoja ne komunizma, o pastoja kelią darbininkų unijistiniam judėjimui žygiuoti į priekį, į progresą.

Tiki mūsų spaudos vajuos pabaigos pasiliko mažiau, kaip dvi savaitės.

Kiek jūs, drauge skaitytojai, šiame vajuje gavote Laisvės naujų prenumeratorių? Jei dar negavote, — kodėl ne?

Prašome pasidaruoti!

Tarptautinė Apžvalga

Rašo D. M. Š.

Mūsų šalyje vis verda ir kunkuliuoja „pumpkino kieselius.“ Mat, komercinei spaudai: kuo daugiau jai sensacijų, visokių blofų, tuo daugiau biznio ir kartu propagandos. „Šnipai“, „dokumentai“ tik mirga spaudoj.

Pagaliau, sekmadienį, 12 d. gruodžio, spauda paskelbė tuos „didžiulius dokumentus.“ Na, ir kas pasirodė? Nieko, tik paprastos 1938 metų kasdieninės žinios. Vienas skelbia, kad Japonija veža armiją tokiu ir tokiu keliu Kinijoj. Kas čia naujo? Juk Japonija tada kariavo Kiniją. Kitas skelbia, kad Anglijai Jungtinės Valstijos pardavė kelis karinius lėktuvus. Faktas, kad Anglijai ne tik pardavė, bet ir veltui jau davė karinius lėktuvus ir kitus ginklus Antrojo Karo išvakarėse.

Prezidentas Trumanas paskelbė Anti - Amerikinės Veiklos „Komitetą mirusių, nes ji sudaro republikonai. Prezidentas sakė, kad jo ta šnipų kampanija yra pastangos diskredituoti velionį prezidentą Rooseveltą ir, žinoma, Demokratų partiją, tai esanti „Red herring“ kampanija.

Net republikonų dienraštį New York Herald-Tribune kolumnistai Joseph Steward Alsopai rašo: „Spy documents a bore, not worth the trouble to steal... They show only what anybody could have known...“

Tai kam tas triukšmas reikalingas? Viena, reakcininkai nori, kad naujas Kongresas paliktų veikti tą raganų gaudymo Anti-Amerikinės Veiklos „Komitetą. Kita, mūsų šalyje nedarbo krizis auga, tai nori žmonių atydą nukreipti į skandalą. Dienraštį New York Post Mr. Victor Rieselis rašo: „This is grim news but true and it won't do any good to look the other way. Jobs are beginning to disappear.“ Trečia, tai reakcijos pralaimėjimas Kinijoj. Ketvirta, tai bendra pasaulinė padėtis, kurioje padidėjo išnaudotojų „trubelėliai.“

Hooveris agituoja, kad prezidentui, aukštiesiems valdininkams ir kongresmanams algos būtų pakeltos. Matote, kongresmanai gauti ir metus po \$15,000, taipgi turi valdžios apmokamus

sektorius, daugybę kitokių privilegijų, bet jiems „permažai.“ Kitaip ponas Hooveris supranta darbininkus, kada jie, gaudami apie \$2,000 i metus, pareikalauja algas pakelti. Tada tie darbininkai jam ir jo sėbrams yra „reds — bolševikai.“

Buvęs Valstybės Sekretorius pagalbininkas Mr. Sumner Welles pareiškė, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė tik žodžiais (Lip Service) tarnauja dėl Jungtinių Tautų organizacijos, kad mūsų diplomatai stengiasi tai taikos organizaciją paversti į savo politikos ir militarinių reikalų įrankį Europoje. Pasakyta kietai ir teisingai.

New Yorke įvyko masinis mitingas, kur dalyvavo 18,000 žmonių. Kalbėjo Henry Wallace, smerkdamas Wall Stryto ir Anglijos karo priekabių politiką, ir džiakonas Hewlett Johnson. „Raudonasis dekanas“ sakė, kad Tarybų Sąjunga baisiai nukentėjo nuo karo, kad jos valdžia ir žmonės dirba taikos palaikymui.

Bet, jis sakė, kad tie, kurie leidžia pasakas apie „silpną Rusiją“, kalba apie „lengvą vai su ja apsidirbimą“, klysta. Jis sakė:

„Stalingrade buvo išbandyta kova tarpe Rytų (Sovietų) ir Vakarų. Šiandien ji išbandoma Graikijoje ir Kinijoje. Mes matome, kaip liaudies armijos mušasi ir laimi...“

Vatikano popiežius padovanojo Jungtinių Valstijų vyriausybei 1,000 Suezio Kanalo šerų. Dabar Jungtinės Valstijos jau gavo balsą valdyme Suezio Kanalo. Tuos šerų popiežiui, savo laiku, buvo dovanojusi reakcininko Francijos imperatoriaus Napoleono Trečiojo pati, 1869 metais.

Marshallo Planas atsidūrė keblume. Pagal jį jau išleista \$5,055,000,000, tai yra, ne vien 1948 metams skirti pinigai, bet ir dvi trys mėnesių 1949 m. Reiskia, pinigai labai „slidūs.“

Kita, išsilo skandalas, kad Anglija, Holandija, Belgija, pagal tą planą gaudintus reikmenis iš Amerikos, paskui daug brangiau paroduoda atgal Amerikos valdžiai. Biznis, tai biznis, tokiis kapitalo idealas.

Costa Ricoj „revoliucija.“ Sako, būk ją užpuolė kokia tai armija iš kaimyniškos valstybės — Nicaragua. Costa Rica yra Centralinėje Amerikoje, tai yra, tame siaurame sausžemio kakle, kuris jungia Pietų ir Šiaurinę Amerikas. Costa Rica užima 19,238 kvadratinės mylios ir turi 800,000 gyventojų.

Klausimo išrišimui net visų amerikinių valstybių specialė konferencija buvo sušaukta. Tai jau ne pirmoji „revoliucija“ Centralinėje ir Pietinėje Amerikoje. Kol kas tas „revoliucijas“ vienur britai organizuoja prieš Wall Stryto imperalistų viešpatavimą, kitur Wall Strytas prieš britų šalininkus. Liaudis savo žodį pasakys kada nors vėliau.

Čechoslovakija panaujino su Tarybų Sąjunga prekybos sutartį. Sovietai pristatys i metus laiko Čechoslovakijai 45,000 tonų medvilnės, daug vilnų ir grūdų, gi iš Čechoslovakijos gaus audinių ir kitų reikmenų.

Kinijoje Liaudies Išlaisvinimo Armija muša reakcininkus visuose frontuose. Rašant šiuos žodžius generolo Čiang Kai-šeko armijos apsupty Sučovo - Pengpu srityje ir jau baigiamos naikinti. Liaudies armija taipgi galutinai apsupo seną Kinijos sostinę Peipingą. Ateina žinių, kad reakcininkai masėmis bėga i Pomošos salą. Sakoma, kad ten skubiai persikels ir Čiang Kai-šeko valdžia. Visas kapitalistinis pasaulis susirūpinęs komunistų pergalėmis. Ypatingai skaudžiai tas kirtis i Wall Stryto karo politiką. (Plačiau apie Kiniją skaitykite straipsnį „Sviesoj“, No: 2, 1948 m.).

Graikijoje paastrėjo mūšiai tarpe partizanų armijos iš vienos pusės ir monarcho-fašistų — iš kitos. Graikijos Komunistų Partijos vadas Nikolas Zachariades atsisakė i kareivius reakcininkų pusę, kad jie, gerovei savo tėvų, savo pačių ir savo šalies, sukiltų prieš fašistus.

Italija pasirašė su Tarybų Sąjunga ne vien prekybos sutartį, bet ir eilę kitų klausimų. Italija sutiko atimokėti Sovietams \$100,000,000 už karo nuostolius, (Tąsa 4-me pusl.)

Idomus Angliškasis Armenų Savaitraštis

Jau beveik per trejus metus Amerikos armenai (Lietuvoje rašoma: armėnai) leidžia savo keturių puslapių anglų kalboje laikraštį „Armenian Tribune.“

„Armenian Tribune“ išleidinėja New Yorke, — laikraštis skiriamas tiems armenų kilmės žmonėms, kurie skaito angliškai, kuriems sunku yra skaityti armenų kalboje laikraščiai.

Šis armenų savaitraštis yra pažangus, ginąs laisvę ir demokratiją ir, žinoma, besiorientuojąs darbininkų principu. Jame telpa žinių ir straipsnių, vyriausiai bylojančių apie armenų kultūrinę veiklą Jungtinėse Valstijose ir visame pasaulyje.

Šia proga tenka priminti, kad, nors armenų tauta mažą, tačiau jos sūnų ir dukrų galima rasti visame pasaulyje. Tai kur kas plačiau pasisklaidžiusi tauta negu, sakysime, lietuvių.

Daug armenų gyvena Balkanų kraštuose, labai daug jų vergauja Turkijoje; yra armenų Francūzijoje, Italijoje; nemažai armenų nuo senų laikų gyvena Persijoje, Irake, Egipte; yra jų Amerikoje, — Šiaurinėje, Centrinėje ir Pietinėje; yra armenų net Indonezijoje.

Reikšmingas dalykas tame, kad armenai, nepaisant, kur jie bebūtų, palaiko savo klubus, organizacijas, — kultūrinės, sporto, ekonomines organizacijas.

Kitas idomus reiškinys: viso pasaulio armenai palaiko glaudžius ryšius su savo tėvyne, su Tarybine Armėnija, ir trokšta, už tai kovoja, kad juo greičiau būtų atitaisyta baisi istorinė klaida, — kad tos Armenijos sritis, kurias tebelaike pasiglemžusi Turkija, juo greičiau būtų grąžintos Tarybų Armėnijai, kad armenų tauta būtų apvienyta.

Turkijoje yra Ararato kalnas, biblinis kalnas, kurį armenai patrijotai skaito savo tautine šventove. Amerikoje ir kituose kraštuose yra, kaip žinia, net

turtingų armenų, kurie nuosirdžiai remia savo tėvynę jos kovoje už armenų apvienijimą.

Aš žinau net dirbtuvių savininkų, gyvenančių New Yorke, kurie, kad ir nesutikdami šimtu nuosimčių su T. Armenijos sąntvarka, visvien tėvų kraštą remia ir remia progresyvių armenų judėjimą Amerikoje.

Praėjusiais metais daug amerikiečių kilmės armenų atsiskakė amerikinės pilietybės, priėmė sovietinę pilietybę ir išvyko gyventi Armenijon. Iš ten jie rašo idomius laiškus.

Na, ir visa tai esti šitame nedideliame angliškame armenų laikraštukyje aprašyta, — trumpai, vaizdžiai aprašyta, kad kiekvienas, kuris neskaito armeniška, galėtų žinoti, ką armenai veikia, ką jie mano ir ko jie siekia.

Aš dažnai pagalvoju: kodėl mes, lietuviai, neturime tokio laikraščio, kaip „Armenian Tribune“, kuris sielotųsi lietuvišku gyvenimu, kuriame atsispidėtų pasaulio lietuvių judėjimas, taipgi kuriame būtų apščiai žinių iš Tarybų Lietuvos? Šis klausimas kadaise buvo pas mus pajudintas, — ypačiai Demokratinų Lietuvių Suvažiavime 1945 metais, įvykusiam Brooklyne. Tačiau po to niekas to klausimo nekėlė ir, dėka tam, šiandien negalincioji skaityti lietuviškai lietuvių visuomenė (daugiausiai jaunimas) beveik nieko nežino, kas darosi jų tėvų žemėje, arba ką veikia lietuviai, pasisklaidę po platųjį pasaulį.

Ar ne laikas ir vėl pradėti apie tai galvoti?

Rojus Mizara.

GAISRAS FORDO AUTOMOBILIŲ FABRIKE

Detroit. — Kilo smarkus gaisras didžiame Fordo automobilių fabrike River Rouge. Ugnis taip pažeidė fabriką, jog 3,800 darbininkų laikinai neteko darbo. Sudėgė ir 200 automobilių.

Daugiau Aukų Bylos Vedimui

Džiugu, kad visa eilė mūsų gerų prietelių, besirūpindami žieminių švenčių dovanomis, nepamiršta savo svarbių reikalų. Nepamiršta Lietuvių Namų Bendrovės direktorių atsisaukimo finansiniai paremti ieškąją teisybę teisme. Kaip jau sakėme, byla, kad priversti New York State Liquor Board išduoti mūsų namui leidimą parduoti gėrimus, jau užvesta, visas reikalas jau advokatų ir teismo rankose. Kaip ir kada ji baigsis, dar sunku pasakyti. Tuo tarpu, žinote, išlaidos pasidaro didelės. Atrodo, kad byla kaštuos keletą šimtų daugiau, negu buvo galima iš sykio numatyti.

Todėl finansinė parama labai reikalinga. Širdingai dėkui tiems, kurie jau paaukojote tam tikslui. Kitus visus prašome prisidėti be delsimo. Kiekviena auka svarbi. Labai gražu būtų, kad pirkdami kalėdines dovanas savo artimiesiems, prisimintumėte ir šį svarbų reikalą.

Šiuo tarpu aukų sekami:

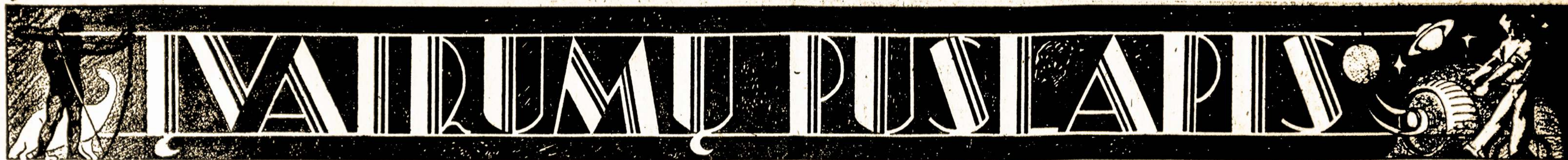
Laikrodininkas J. Potasius, Brooklyn, N. Y.	\$10.00
J. Sinkevich, Watertown, Conn.	\$3.00
LLD 72 kuopa, Great Neck, N. Y.	\$5.00
LDP Klubas, Elizabeth, N. J.	\$10.00
F. Saulis, Elizabeth, N. J.	\$5.00
A. Pociunas, Elizabeth, N. J.	\$1.00
A. Gudaitis, Elizabeth, N. J.	\$1.00
Jonas Raynis, Philadelphia, Pa.	\$3.00
LLD 57 kp., Cleveland, Ohio	\$5.00
Pranas Chereika, Brockton, Mass.	\$10.00
Lietuvių Moterų Klubas, Rochester, N. Y.	\$15.00
Antanina Duobienė, Rochester, N. Y.	\$1.00

Visais reikalais rašykite:

Lithuanian Building Corporation,
110-06 Atlantic Ave.,
Richmond Hill, 19, N. Y.

Įtuzęs iki drebėjimo, Los Angeles majoras Fletcher Bowron grąšina pirštu CIO United Public Workers vadams, kurie jam įteikė peticiją. Joje įsako jam susilaikyti nuo masinės miestaviams darbininkams ausinės ir išlikimybės prietaikos, kurią majoras buvo pasirošęs jiems duoti einant naujuoju įstatymu. Unija su šia veikla išbanda, ar tas įstatymas konstitucingas.

KLIMATAS DABAR EINA ŠILTYN, BET ATEIS NAUJA LEDŲ GADYNĖ

Žiemos eina palaipsniui švelnyn, o vasaros mažumazū vėsyn, kaip atranda mokslininkai, šiauriniame žemės pusrutulyje. Šiame pusrutulyje yra Jungtinės Valstijos, Europa, dauguma Afrikos ir faktinai visa Azija.

Palengvėle keičiasi orbita, tai yra, milžiniškas pagalbas ratas, kuriuo žemė lekia aplink saulę. Neįtamtai krypta ir šiauriniame žemės ašigali (polius) link saulės.

Tos atmainos truputis po truputį veja šaltį iš Arktikos, kaip kad vadinama žemės sritis aplink šiaurinį ašigalį. Kartu ir šiltas oras nuo tropiškų, karštųjų ekvatorių (pusiaujų) ruožų slenka linkui šiaurės — po ketvirtį amerikinės mylios kas metai.

Bet buvo laikai, kad žemės ašigalis krypo priešingon pusę, tolyn nuo saulės, ir žemės kelias aplink saulę skirtingai keitėsi. Todėl šiaurinis žemės pusrutulis tais laikais ėjo šaltyn, ir per tūkstančius metų susidarė ledų gadyne.

Kaip šiaurinė Amerika atrodė ledų gadyne

Šiaurinė Amerika tada atrodė baisiai skirtingai, rašo mokslinio žurnalo Scientific American redaktoriai. Visa pietinė Jungtinių Valstijų dalis tuomet buvo apaugusi pušynais ir kitų spygliuotų medžių miškais, o tie miškai — sniegų apgulti.

Tolyn į šiaurę tęsėsi didžiulė ledynų siena nuo New Yorko miesto iki Oregono valstijos.

Tokie ledynai nuo šiaurinio žemės ašigalio galingai slinko į pietus. Jie išraus daugybę didelių daubų Minnesotoj, Wisconsin, Michigan ir kitose šiaurinėse valstijose.

Paskui ledynai sustojo, ėmė tirpti, taip sakant, "trauktis atgal" link šiaurės. Tirpstančių ledynų vanduo užpildė jų išraustas daubas ir sudarė tūkstančius ežerų ir ežerėlių.

Geologija ir Astronomija Atsako Klausimus

Kodėl taip atsitiko? Ar tai buvo pirmoji ledų gadyne? Kaip ilgai ji užtruko? Ar vėl kada ledų gadyne applanks šiaurinį žemės pusrutulį?

Geologai ir astronomai paskutiniiais laikais išvies tuos klausimus atsako.

(Geologijos mokslas tyrinėja ir aiškina žemės sluoksnius, jų susidarymą ir fizines jėgas, keičiančias ypač žemės "plutą" atseit, paviršinį jos sluoksnį.)

Geologai štai ką rado: Praeities amžių ledynai, lėtai šliauždami į pietus, ardė ir nešė žemę ir ten sukrėvė įvairius išraustus žemės sluoksnius vieną ant kito.

Ledai skirtingai tirpo vasarą ir žiemą. Vanduo nuo vasarą tirpstančio ledo su žemės šašomis ant jo plaukė į ežerus ir į senovinių upių žiotis ir sudarė vienokį dumblo sluoksnį ant dugno. O nuo žiemą tirpstančio ledo susidarė skirtingi

gas sluoksnis ant dugno. Ir taip žieminis dumblo sluoksnis po vasarinio kas metai kartojosi per tūkstančius metų. Kiek metų, tiek skirtingų žieminių — vasarinių

Ledynų suvilkti įvairūs

Privaloma Sveikatos Apdrauda Būsimi Įvesta, Nepaisant Gydytojų Susivienijimo Kovos prieš Ją, Sako Socialės Apdraudos Direktorius

Amerikos Gydytojų Susivienijimas paskelbė kovą prieš siūlymą įvesti privalomą sveikatos apdraudą visiems amerikiečiams.

Pastarajame savo suvažiavime tą daktarų organizaciją — American Medical Association — pasmerkė verstina valdinę sveikatos apdraudą, apšaukė ją "socializmu" ir gydytojų laisvės varžymu.

Kovai prieš tą sumanytą suvažiavimą nutarė apdėti po 25 dolerių mokesnio kiekvieną Gydytojų Susivienijimo narį ir tuo būdu sudaryti pusketvirtą milijono dolerių fondą. Jų susivienijimas turi viso 140 tūkstančių narių.

Kiek pirmiau tas susivienijimas buvo pripažinęs, jog didesnė pusė amerikiečių neturi lėšų užsimokėti gy-

dymo slugsnis ant dugno. Ir kaip skersai perpjautame medyje matome — kiek jis metų, tiek ir metinių "rinčių" jo kamienė.

Ledynų suvilkti įvairūs

Socialės Apdraudos Direktoriaus Atsakymas

Oscar R. Ewing, federalinės nacionalinės apdraudos direktorius iš Washingtono, stipriai atsakė Gydytojų Susivienijimui. Kalbėdamas Sydenham ligoninės sukakties pokilyje New York, praėitą savaitę, Ewingas pareiškė:

— Visas tas gydytojų fondas prieš sveikatos apdraudą yra žioplus dalykas. Jei-gu jų idėja būtų gera, tai nereikėtų nė pusketvirtą milijono dolerių fondo, bet kuomet jų ginamas reikalas

blogas, tai jie nesukvailins Amerikos žmonių, jeigu jie jam išleistų net 10 kartų po pusketvirtą milijono dolerių. Direktorius Ewingas toliau štai ką parodė: — Tikrai vienas iš kiekvienų penkių amerikiečių tegali užsimokėti už tinkamus sveikatos patarnavimus.

Kas metai 825,000 žmonių bereikalingai miršta šioje šalyje, kurių gyvybes galėtų išgelbėti šandieninis medicinos mokslas. Jie miršta dėl lėšų stokos.

Privaloma visuotinė sveikatos apdrauda būtų visiem naudinga. Apdraudos lėšas lygiomis dalimis mokėtų darbininkas ir samdytojas. Asmuo, gaunąs \$4,800 ar daugiau pajamų per metus, mokėtų po \$1,90 kas savaitę į sveikatos apdraudos fondą. Žmogus, uždirbąs

žemių klotai pietuose ir skirtingi dumblo klotai ežeruose ir senovinių upių žiotyse yra apčiuopiami ženklai geologijos mokslininkams. Pagal tuos ženklus

geologai ir apskaičiavo, jog pats didžiausias ledų užplūdimas buvo 25 tūkstančiai metų atgal.

Be to, geologai atrado dar tris pirmesnes ledų ga-

dynes, buvusias pirm 200,000, 400,000 ir 600,000 metų atgal.

Kodėl Atėjo tos Ledų Gadynės

Kodėl tačiaus, tos ledų gadynės užgulė šiaurinį žemės pusrutulį? Šiam klausimui atsakyti prisidėjo astronomija.

Jugoslavas geologas Milankovičius, žemės fizikos mokslininkas, neseniai nagrinėjo daugelio astronomų atradimus, kas liečia žemės gaunamą karščio kiekį nuo saulės.

Astronomai atrado, jog to karščio kiekis keičiasi, kuomet darosi atmainos žemės kelionės ratą aplink saulę ir kada žemės ašigalis krypta link saulės arba atbulon pusę. Jeigu link saulės, tai darosi šilčiau, o jei atbulon pusę, tai šalčiau.

Milankovičius pagamino žemėlapi, kuris parodo, kiek žemė metai po metų gavo saulės karščio per pusę milijono metų, pagal astronomų apskaičiavimus.

Milankovičius paruošė ir geologinį žemėlapi, parodantį, per kiek tūkstančių metų atėjo viena, antra, trečia bei ketvirta ledų gadyne.

Ir astronominis ir geologinis žemėlapiai puikiai sutiko. Kada, pagal astronomų skaičiavimus, saulė praieityje mažiausiai karščio siuntė žemei, tada ir įvyko ledų gadynės.

Astronomija gali pasakyti, kada ateis ir nauja ledų gadyne. Astronomija žino, kaip planetos, amžinai lėkdamos aplink saulę, paveikia viena kitos orbitas — skridimo ratus aplink saulę. Taigi kitų planetų jėga verčia keistis ir žemės kelionės ratą aplink saulę.

Kitų planetų lėkimas aplink saulę taip pat daro atmainas ir žemės ašigalio kryptyje. Žemė gi, iš savo pusės, daro įtaką kitų planetų kelionės ratams ir jų ašims. Tai yra tarpusavio visų planetų atsliepiamas viena kitai.

Kada Bus Nauja Ledų Gadyne

Pagal tokią tarpusavio planetų veikmę, astronomai ir gali stebėtina tikrai apskaičiuoti, kada ir kiek karščio žemė gavo ar gaus iš saulės.

— Taip, vėl ateis ledų gadyne, nors dabar žemė darosi šiltesnė, — sako Scientific American'o redaktoriai. — Už 5,000 metų Toronto miesto (Kanadoj) oras atšils iki New Yorko miesto laipsnio; už 15,000 metų Toronte bus taip šilta, kaip dabar Miami, Floridoj.

Paskui šiluma pradės mažėti. Už 50 tūkstančių metų nuo šiol ledynai vėl slinks iš šiaurės linkui pietų. Tie ledynai sutriuškins ir sumals į dulkes viską, kas tik bus jiems skersai kelio. Jie visai sunaikins puikius šiaurinius miestus ir nušluos nuo civilizacijos veido tokius plotus, kaip salos, ant kurių Anglija gyvena.

J. C. K.

ros stos prieš kaitrius vėjus; tarybinis žmogus pergalingai užbaigs mūsų su sausra.

3 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Pirm., Gruod. 20, 1948

PERGALINGAS TARYBŲ SĄJUNGOS MŪSIS SU GAMTA

Genadijus Fišas, Tarybinis rašytojas.

Platus, per visą laikraščio puslapį Tarybų Sąjungos europinės dalies žemėlapis. Ryškios tamsios linijos išsitiesė iš šiaurės į pietus. Tai valstybinės užuovėjinės miško uztvaros. Tūkstančiai kilometrų naujų miškų sušvokš paliai Uralo, Volgos, Dono upes, nusities per sausringas Salsko stepes.

Su didžiuliu įkvėpimu tarybinė liaudis atsiliepė į tarybų vyriausybės ir bolševikų partijos nutarimą apie tą didingą planą. Žiūrėdami į žemėlapi, tarybiniai žmonės prisiminė Tarybinės Armijos pergalingo judėjimo dienas Tarybinės karo frontuose. Ir šis žemėlapis — taip pat yra pergalių, didingo tarybinės liaudies ir tarybinio mokslo žygio prieš sausrą žemėlapis!

Papildomieji milijonai centnerių auksinių grūdų, gamtos jėgų nugalėjimas, naujas tarybinės liaudies gyvenimo lygio pakilimas — štai ką reiškia miško uztvaros, nubrėžtos tarybinės šalies žemėlapyje.

Šimtus metų Rusijos pietryčiuose kaitrus sausras nudėgindavo valstiečių laukus, ir žmogus nieko negalėjo priešpastatyti deginančiam to sausrų kvėpavimui.

Šimtus metų barbariškai buvo iškertami miškai upių krantuose, ir upės išdžiūdavo. Dėl sausros ir josios palaido — nederliaus — liaudį ištikdavo didžiulės nelaimės.

Tokie buvo vaisiai šeimininkavimo, besireimančio kapitalistinės visuomenės įstatymais. Daugelis senovinių mokslininkų buvo linkę šias liaudies nelaimes — sausras, nederlius — laikyti gamtos įstatymais. Vakaruose šiem neva įstatymams pateisinti net buvo sugalvota reakcinė "mažėjančio derlingumo" teorija.

Įžymieji rusų mokslininkai Dokučajevs, Kostyčevs, Izmailskis pasiūlė puikų būdą kovai su sausra: sodinti užuovėjines miško uztvaras, kurti dirbtinius vandens rezervuarus. Bet ligi tarybų valdžios įsikūrimo nebuvo tokios jėgos, kuri galėtų suderinti mokslą su praktika liaudies labui.

Buržuazinė Santvarka to Negali Padaryti

Buržuazinė visuomenė netik nesugeba planingai pertvarkyti gamtą, bet ir sustruktūdyti grobuonišką jos turtų išnaudojimą.

Nepaprastai yra nualinta žemė Jungtinės Amerikos Valstijose. Derlingiausias dirvožemis greit žūsta dėl negilaus arimo ir miškų išnaikinimo.

Oklahomos valstybėje žemės pūga tik per vieną dieną pakėlė į orą 300 milijonų tonų derlingos žemės ir nušėję ją už 3,000 kilometrų į vandenyną.

Šiaurės Amerikoje Mississippi upės rajone dirvožemio katastrofiškai blogėja.

4 Metų Vaikas -- Stebėtinai Skaitytojas

Tommy McGahagan, 4 metų vaikas, skaito lygiai gerai, kaip kiti 7 ar 8 metų vaikai. Bet tai dar ne visas. Jis taip pat lengvai skaito puslapį iš atbulon pusės, iš šono, kaip ir tiesiai.

Jis yra sūnus Thomo McGahagano, valgykl. savininko Wilkes-Barre, Pa. To miesto majoras L. Niffen, išgirdęs apie tokį vaiko gabumą, pakvietė jį į Wilkes-Barre valdybos rūmus.

Nei jo tėvas, nei motina neužbaigė "hauskulės" ir jiedu laikomai vidutinių gabumų žmonėmis. Tėvas, visai nesididžiudamas, sako: — Gerai, kad Tomukas lengvai skaito! Kai paaugs, tai galės pasiskaityti apie tinkamą sau darbą ir pasi-stengti gaut tą darbą. Rep.

selėtas Josefo Stalino. Stambusis tarybinis mokslininkas Vasilijus Viljamsas sukūrė žaliųjų sėjomainos sistemą žemdirbystėje, kurią pritaikius galima metai po metų padidinti dirvožemį.

Akmeninės Stepės Pavyzdys

Dokučajev — Viljamsas įstabaus plano įgyvendinimas, — kuris suderina miško sodinimą, vandens rezervuarų sukūrimą ir žaliųjų sėjomainos sistemą žemdirbystėje — yra matomas Voronežo srities Akmeninėje stepėje. Toje stepėje randasi Vasilijaus Dokučajevu statomas mokslinių tyrimų institutas.

Puikiam Akmeninės stepės juodžemiui stigo drėgmės. Juodžemis apžėlė kiečiu. Rusų dirvotyros mokslo steigėjas profesorius Dokučajevas dar prieš 56 metų pasodino čia pirmąsias užuovėjines miško uztvaras. Jis pasiūlė sudaryti "drėgmės krautuves" — dirbtinius tvėnkinius. Bet carinės Rusijos sąlygose jo kilnus sumanymai negalėjo būti įgyvendinti. Tikrai įsikūrus tarybų valdžiai, jie buvo įgyvendinti.

Jau pat pirmaisiais tarybų valdžios metais, Vladimir Iljičiaus Lenino nurodymu, į Akmeninę stepę bu-

rumą, pakvietė jį į Wilkes-Barre valdybos rūmus. Ir visi miesto tarybės nariai stebėjosi, kaip vaikas skaitė laikraščius tiesiai, atbulai ir iš veidrodžio.

Tomukas turi nepaprastai gerą atmintį. Jis atsimena adresus vietų, kurias su tėvu aplankė New Yorke. Šiaip jis nesiskiria nuo kitų jo amžiaus vaikų —

panašiai žaidžia ir meistrauja, kaip ir jie.

Nei jo tėvas, nei motina neužbaigė "hauskulės" ir jiedu laikomai vidutinių gabumų žmonėmis. Tėvas, visai nesididžiudamas, sako: — Gerai, kad Tomukas lengvai skaito! Kai paaugs, tai galės pasiskaityti apie tinkamą sau darbą ir pasi-stengti gaut tą darbą. Rep.

vo nusiustas Liaudies Komisarų Tarybos Įgaliojimas, Dokučajevu ir jo pasekėjų pradėtiems darbams atkurti bei išvystyti.

Nuo to laiko Akmeninės stepės gamta pasikeitė tiek, kad sunku pažinti. Galingi ažuolai ir smailalapiai klevai, sidabriniai uosiai ir šakotieji klevai tarytum miško kariuomenė, stoji krūtinę prieš žiaurius vėjus. Viena, kita, trečia, o už jų dar ir dar... miško uztvaros suramdo laukinę vėjo jėgą ir greitį. Laukuose, nuleidę žemyn sunkias varpas, vos pastebimai siūbuoja kviečiai — tankūs, sulig žmogaus ūgiu.

Tarybinis žmogus pakeitė Akmeninės stepės klimatą! Per žiauriąją 1946 metų sausrą Akmeninės stepės laukai garbingai išlaikė sunkų egzaminą — davė po 16 ir pusę centnerio kviečių iš hektaro, kai aplinkui surinko žymiai mažiau.

Akmeninėje stepėje dirbantieji mokslininkai tvirtina, kad pastovūs 30-35 centnerių derliai iš hektaro jų laukuose, — bus gaunami jau artimiausiais metais.

Nei kapitalistai, nei žemstvos, nei carinė vyriausybė negalėjo įgyvendinti tuos plačius stepių juostas žemės ūkio atkūrimo planus, kurie buvo būtinai reikalingi kovai su sausra.

Tokiems planams įgyvendinti reikalingos kitokios socialinės — ekonominės sąlygos, kitoks darbo organizavimas, — rašė Viljamsas. Šios sąlygos yra sukurtos Tarybų šalyje.

Praslinks nedaug laiko, ir galingosios miško uztvaros

3 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Pirm., Gruod. 20, 1948

Parašė K. Simonovas

Vertė J. Tornau

DIENOS ir NAKTYS

10—1—48

APYSAKA

—67—

(Tąsa)

Vienok viskas išėjo atvirkščiai. Ir armijos vadas, ir fronto karinės tarybos narys ramiai išklaušė jo pranešimo, pasakui jo prašymo ir nepasakė nei taip, nei ne, ko paprastai neatsitikdavo. Paskui, po ilgos pertraukos, įvedu susižvalgė, ir fronto karinės tarybos narys, prislinkęs kartu su kėde arčiau stalo, ant kurio gulėjo išskleistas fronto žemėlapis, ir padėjęs ant jo abi rankas, tarsi atkreipdamas į jį Matvejevo dėmesį, prabilo:

— Mes nenorime jums atsakyti, drauge Matvejevi, to, ko jūs prašote, nes jūs prašote teisėtai, bet mes labai norime, kad jūs patys atsiskaitumėte savo prašymu. O dėl šito jums reikia, jei ne suprasti, (nes to suprasti, gal būt, dar ir negalima), tai bent pajusti, nors truputį pajusti, kas turi ateity įvykti.

Jis atidžiai pažiūrėjo į Matvejevą, ir jo rūščiame ir kartu gerame, paprastame veide pasirodė šypsena žmogaus, kuris žino kažką, kas jį be galo džiugina.

— Jei mes jums pasakysime, drauge Matvejevi, kad mes neturime vienos ar net dviejų divizijų, kurias galėtume jums duoti, tai pasakysime tiesią; mes jas turime.

Matvejevas pagalvojo, kad tai paprastai įžanga to, kas visados tokiais atvejais buvo sakoma: kad kariuomenės yra, bet ją reikia laikyti rezerve, kad be Stalingrado, kokš jis bebūtų svarbus, dar yra milžiniškas frontas nuo Juodosios iki Baltosios jūros, ir kad tą viską tegalima ginti tik turint po ranka laisvą kariuomenę.

Bet fronto karinės tarybos narys nieko panašaus Matvejevui nepasakė, o palinkęs žemėlapio abi rankas, jog Matvejevas nejučiomis atkreipė į tai dėmesį, iš pradžių sulaukė jas — vieną pietuose, o antrą šiaurėje nuo Stalingrado, paskui pastūmė abi rankas pirmyn toli už Stalingrado, — ten, kur žemėlapyje buvo pažymėti Serafimovičius, Kalacas ir kiti padonės miestai, — ir, pagaliau, ryžtingu judesiu sudūrė rankas.

— Štai! — pasakė jis, ir jo balse šią minutę buvo kažkas iškilingo. — Štai! — pakartojo jis.

Matvejevas įsiminė šį žodį ir šį rankų judesį žemėlapyje tiek aiškiai ir ryškiai, jog vėliau jis daug kartų tai prisimindavo ir kalbėdamas su kitais žmonėmis, ir pats tai pergalingai, ir ypatingai tada, kai įvyko viskas, ką išreiškė šis judesys.

— Jūs taip manote? — susijaudinęs paklausė Matvejevas.

— Taip, aš taip manau... — pasakė karinės tarybos narys. — Štai ir viskas, ką aš tuo tarpu galu jums pasakyti, — pridūrė jis, — kad jūs pats tai pajustumėte ir tomis sunkiomis dienomis, kurios liko, duotumėte pajusti savo žmonėms, jog žodžiai — "bus ir mūsų gatvė šventė" — jau ne tokios tolimos ateities žodžiai. Na, štai... O dabar grįšime prie klausimo apie diviziją. Vadinasi, jums, kad atsilauktyumėte, būtina reikia divizijos?

— Ne, taip klausimo mes nestatome, — atsakė Matvejevas.

— Na, gerai. Bet ji jums reikalinga? — Ne, mes jos neprašome.

Ir su tuo jausmu, kurio įtakoje jis, net nesutiręs su armijos vadu, atsiskakė divizijos, Matvejevas grįžo į armiją, kalbėjęs su armijos vadu, o paskui išvyko į dalis.

Jis pasiėmė sunkų uždavinį vienas nakčia patekti į abi nuo svarbiausių jėgų atkirus divizijas. Pas Procenko jis atvyko jau pavargęs ir nužvarbęs.

Procenko labai apsidžiaugė Matvejevo atėjimu. Visą paskutinįją savaitę jis tik retkarčiais sunkiai telefonu susirišdavo su armijos vadu, o dabar, smulkiai pranešęs Matvejevui viską, kas atsitiko per tą laiką divizijoje, pirmą kartą pajuto, jog šiokią tokią sunkumų dalį nuo savo pečių perkėlė ant Matvejevo pečių.

Matvejevas atidžiai išklaušė jo ir užminė keletą klausimų, nukreipė, bendrai paėmus, į vieną: kiek dienų Procenko galės išsilaikyti tomis jėgomis, kurias turi? Procenko suprato, jog jam daugiau nėduos nė vieno žmogaus. Paskui

Matvejevas, padaręs ranka tokį mostą, tarsi nušluodamas į šalį viską, apie ką jie lig šiol kalbėjo, paklausė, kaip Procenko įsivaizduoja draugo Stalino žodžius, kad bus ir mūsų gatvė šventė. Šitaip netikėtai paklaustas, Procenko pažiūrėjo Matvejevui į veidą ir staiga blizgancios juodos akys pagavo tą džiugų susijaudinimą, kuris gimsta žmonėms kare, kai jie dar kitiems negali pasakyti, bet patys jau žino, kažką numatomą, labai gerą ir svarbų.

— Aš tuos žodžius suprantu taip... — pasakė Procenko, iš susijaudinimo kalbėdamas stipresniu, kaip visados, ukrainietišku akcentu. — Draugas Stalinas šiuos žodžius pasakė lapkričio septintą, vadinasi, jie turi greit išsipildyti. Kiekviena atveju iki vasario.

— Kodėl iki vasario? — paklausė Matvejevas.

— O todėl, kad jei po vasario, jis juos pasakytų vasario 23, o jei po gegužės, tai pasakytų juos gegužės 1. Tokie žodžiai pirm laiko nesakomi.

Procenko, tarsi laukdamas, pažiūrėjo į Matvejevą ir iš jo pritarlancio žvilgsnio suprato, kad ir patį Matvejevas tokios pat nuomonės.

— Na, kaip? Ar aš teisus, ar ne? — pasakė Procenko.

— Teisus, mano nuomone, — atsakė Matvejevas. — Tik reikia išsilaikyti.

— Išsilaikyti? — paklausė Procenko taip, tarsi tas žodis pasirodė jam įeidžias. — Aš, drauge karinės tarybos narys, pats nemanau sulaukti tos valandos, kurią vokiečiai bus čia, kur mudu sėdime. Aš nemanau sulaukti tos valandos, nes, kol aš gyvas, to nebūs.

Matvejevas vos pastebimai susiraukė. Procenko žodžiai pasirodė jam per daug prašmatnūs, iš anksto parengti.

— Ir tegul, — išpėjęs jo mintis, tęsė Procenko, — tegul jums net atrodo, kad tai per gražūs žodžiai, bet kitokių aš pasakyti negaliu. Šitaip. Ir nė vienas mano vadų kitokių žodžių pasakyti negali.

Ir jau viską supratus, ką jam, nesileisdamas į smulkmenas, norėjo pasakyti Matvejevas, Procenko savo iniciatyva perėjo prie einamųjų reikalų, neprimindamas nei žmonių papildymo, kurio jis laukė, nei tų dviejų prieštankinių patrankų batalijonų, kurių jis buvo nutaręs prašyti vadovybės. Einamieji reikalai buvo šaudmenų papildymas (ką Matvejevas pažadėjo), dar didesni U-2 užskridimai naktimis (ką Matvejevas taip pat pažadėjo) ir, pagaliau, keleto vadų atsiuntimas (ką Matvejevas ryžtingai atmetė).

Matvejevas buvo patenkintas, kad atkaklusis ir gudrusis Procenko šį kartą buvo tiek gudrus, jog išvyk suprato, ko pas jį atvažiavo Matvejevas, ir ne tiek atkaklus, kad jį klausinėty smulkmenų. Todėl, nors jam jau buvo laikas vykti atgal, Matvejevas noriai sutiko dar būti pas Procenko ir išgėrė du didelius puodukus stiprios, beveik juodos arbatos, apie kurią Procenko, mėgęs tokiais dalykais pasigirti, kažkodėl pasakė, jog čia ceiloniška su gelele.

— Na, su gelele, tai su gelele, — gerširdiškai pasakė Matvejevas, — svarbiausia, kad karšta.

Paskui Procenko palydėjo Matvejevą iki kranto ir grįžęs atgal, įsakė Vostrikovui paduoti žemėlapi; Vostrikovas padavė jam schemą, ranka nubraižytą divizijos štabe. Schema vaizdavo tuos penkis kvartalus, kuriuose paskutiniu metu buvo išdėstyta divizija.

— Žemėlapi, o ne schemą, — aštriai pasakė Procenko.

Tada Vostrikovas atnešė spausdintą Stalingrado planą, kuriame buvo atvaizduotas visas, paliai didžiulį Volgos lanką ištįsęs šešiasdešimt penkių kilometrų miestas su priemiesčiais ir aplinkiniais kaimais.

Šį kartą Procenko nusijuokė.

— Ne, ne šį žemėlapi. Didelį žemėlapi. Ar jis pas tave dar sveikas?

— Kokį didelį?

— Nagi didelį, viso fronto.

Vostrikovas ilgai knisosi lagamine, ieškodamas žemėlapi, kurį labai seniai bebuvo ėmęs.

(Bus daugiau)

Tarptautinė Apžvalga

(Tąsa nuo 2 puslapio)

perleisdama savo nuosavybę Bulgarij, Vengrij, Rumunij, dėl Sovietų Sąjungos ir primokėdama fabrikais. Taipgi ji sutiko perduoti Sovietams 33 karinius italų laivus, kaipo karo reparacijos.

Tie karo laivai jau turėjo seniai būti atiduoti Sovietams ir atmokėta \$100,000,000 už karinius nuostolius, pagal Taikos Sutartį su Italija. Bet tūli užsienio imperialistai kurstė Italijos vyriausybę nepildyti sutarties. Matyti, kad reakcijos prakišimas Kinijoje ir Italijos reikalai privertė pono De Gasperi valdžią laikytis taikos sutarties. Sakoma, kad šis Italijos žygis, gali būt, daug pakirs dirvą naujo karo kurstytojams.

Indo-Kinijos laukiamą dubeltavo karo. Vienas eina liaudies prieš šalies išdavikus, savuosius žmonių skriaudėjus, o antras prieš užsienio (Holandijos) imperialistus.

Holandija jau buvo susiderėjus su jos suorganizuota ten valdžia, kad Indo-Kinija bus Holandijos kolonija. Bet, matyti, kad susipyko ir dabar gali atsinaujinti mūšiai tarpe holandų ir Indo-Kinijos valdžios.

Indo-Kinija yra milžiniškas kraštas, užima 735,168 kvadratinės mylios ir turi 72,000,000 gyventojų. Holandijos imperialistai dalina tą milžinišką salų šalį į eilę atskirų valstybių, kad taip susilpnintų vietos gyventojų kovą už išsilaiviniimą.

Jugoslaviją atvyko Lenkijos delegacija tartis prekybos reikalais. Jugoslavijoje dabar yra Čechoslovakijos ir Vengrijos prekybos reikalais delegacijos, o Jugoslavijos delegacija nuvyko į Maskvą. Kaip žinoma, Tito režimas išstojo prieš komunistus, bet valstybiniai prekybos reikalai eina savo keliu.

Japonijai auga anti-amerikinis sentimentas. Mr. L. Parrot rašo, kad darbininkai, valstiečiai ir žvejai jau seniai krypta į komunistų pusę, nes komunistai jiems siūlo lengvesnį ir malonesnį gyvenimą.

Inteligentija ir turčiai kietai laikėsi generolo MacArthuro politikos. Bet Kinijos reakcijos pralaimėjimas uždavė Wall Stryto politikai smūgį ir Japonijoje. Todėl generolas MacArthuras reikalauja Washingtono veikti Kinijoje, jei net ir karas dėl to kiltų.

Tais sumetimais generolas MacArthuras sulaukė uždarymą japonų fabrikantų karinių įmonių. Jis sako, kad tie karo fabrikai Japonijai reikalingi.

Pietų Koreja gaus iš Jungtinių Valstijų į tris metus \$300,000,000 pagalbą. Tas reikiška, kad mes, kiekvienas pilietis, turėsim sumokėti daugiau mokesčių.

Rumunijos liaudies vyriausybė pareikalavo iš Jungtinių Valstijų, kad atsiimtų iš Rumunijos pulkininką John R. Lowell ir H. Leverich, kuriuos apkaltino šnipavime.

Turkijoje buvo neva teisiams penki bulgarai, kurie bulgarų lėktuve užmušė vairuotoją ir jo pagalbininką ir lėktuvu atbėgo į Turkiją. Teismas pareiškė, kad "asmenys, kurie politiniais sumetimais papildė kriminalystę, negali būti kaltais."

Kažin, kaip tie teisėjai teisė tuos, kurie politiniais sumetimais žudytų reakcinius?

Vengrijoje naujas ministrų pirmininkas Istvan Dobi pareiškė, kad jo Smulkių Žemės Savininkų partija kovos prieš kapitalizmą tol, kol kapitalizmas bus panaikintas.

Nuteistas Simon Papp, buvęs Hungarian - American Oil Co. viršininkas, sušaudyti už tai, kad jis sabotavo žibalo gamybą. Įsakytą New York Herald-Tribune dienraščio korespondentui Homer Bigert tuojau išvažuoti, nes jis neteisingai žinias į kitas šalis perduoda.

Užsienio ministras pamerkė Italijos užsienio ministro grafo - Carlo Sforza išmislus, būk Vengriją lauko taikos sutartį ir laiko didesnį armiją, kaip sutartis leidžia. Sako, kad Sforza pataikaudamas Wall Stryto imperialistams, skleidžia melus.

Laisvoji Sakykla

Ne Prieš Diskusijas, bet Prieš Skaldymą iš Adatos Vežimo

Tai drg. J. D. Sliakas pakėlė mane į redaktorius. Pakrikštijo mane draugu R. Mizara ir kad jau davė, tai davė ausų! Kam "jis" išdriso pasakyti, kad Laisvė jau pradėjo kentėti ne tiek nuo kalbos darytojų, kiek nuo jos gynytojų?!

Tai buvo mano pasakyta trumpame straipsnyje ryšium su tuo Panevėžiečio ir vėliau drg. J. D. Slieko Laisvės tipusiais straipsniais. Ir tai buvo pasakyta ne prieš kalbos-rašybos diskusijas, bet prieš tūlų diskusantų palinkimą kuo labiausiai savo raštus išstęsti, graibstantis už visko — ir kas tinka, ir kas netinka, anot to lietuviško posakio — stengiantis priskaldyti iš adatos vežimą. O tas palinkimas ir skaitytų apsunkena, ir patį autorių dažnai įklampina.

Pakartoju: 1. Drg. Panevėžietis savo sieksinio straipsnio pradžioje pasakė rašybos apie tarmę. Skaičiau, skaičiau, perskaičiau visą straipsnį ir — kad jį ba-la! — nė vieno žodelio apie tarmę! Tai kam gi iš tokio "mokymo" nauda? Lietuvos mokyklų produktas "dipukai", pirštais į tai bado ir juokus kria. Susitkęs drg. Mizara tuoj užklauso, kodėl redakcija nepadaro prie tokio straipsnio pastabėles? kam leist kitiems iš to juoktis? Jis atsakė: "Vengiam autoriaus supykint."

2. Drg. J. D. Sliakas savo straipsnyje svetimų žodžių pavartojimą paverčia Anglijos imperializmo plėtimu. Na, ir priimkit šį teizį jūs, marksistai, materialistai! Ir jūs visi tarbiniai literatai, kurie tik pavartojate "anglišką" žodį, esate... Anglijos imperializmo tarnai! O kaip gi kitaip?

Savo trumpame straipsnyje, dėl kurio drg. Sliakas taip labai supykė pabrėžiau, kad veik visos Pietų Amerikos respublikos (išskiriant Braziliją) kalba ispaniškai, o vienok nėra Ispanijos dalimis. Dar daugiau: jos, būdamos kaiminkomis, netgi nesusivienija į vieną respubliką.

Ir drg. Sliakas dėl šių pastabėlių taip įkaito, kad jam nė žinot nereikia, kas yra tų pastabėlių autorius — šoko ant drg. Mizaros ir aptašė! Čia išėjo prastesnis šūvis, negu prieš "tarnavimą Anglijos imperializmui."

Dėl viso to, drauge Sliakai, nesipykim, o būkim biskį atsargesni, akuratesni.

Kiek kalbos-rašybos disku-

Vokietija (Sovietų zona). Sakoma, kad gal Tarybų Sąjunga darys taiką su savo zonos vokiečių valdžia, kadangi Anglija, Francija ir Jungtinės Valstijos visokiais sumetimais trukdo taikos reikalą su visa Vokietija.

Reakcininkai bijosi tokio Tarybų Sąjungos žingsnio, nes tada jiems pasunkėtų viešpatauti Vakarinėje Vokietijoje.

Sovietų Sąjungon atvyko Čechoslovakijos premjeras Zopotockis, kuris iškilmingai buvo priimtas. Norvegija ir Sovietai pasirašė prekybos sutartį trim metams. Brush Co., Anglijos elektros motorų gamintojai pasirašė su Sovietais sutartį, kad jie už \$22,000,000 pristatys 2,850 elektrinių motorų.

Reikiška, nors generolas Marshall, pagal savo planą, reikalauja siaurinti biznį su Tarybų Sąjunga, bet net visi reikalavimai pildo, nes jų biznio reikalai verčia vesti kuo plačiausią prekybą.

Tai drg. J. D. Sliakas pakėlė mane į redaktorius. Pakrikštijo mane draugu R. Mizara ir kad jau davė, tai davė ausų! Kam "jis" išdriso pasakyti, kad Laisvė jau pradėjo kentėti ne tiek nuo kalbos darytojų, kiek nuo jos gynytojų?!

Prieš graibstymąsi svetimų žodžių toms prasmėms, kurioms išreikšti turime šimtmečiais įsigyvenusių savų žodžių, remiu ir draugą Sliaką iš visus kitus. Kas dėl drg. Mizaros, gal jo raštuose rastume nemažai tarptautinių vartojamų žodžių. Bet nereikia nematyti jo kalboj ir gana gražaus lietuviškumo. Jis yra vienu tik iš kelių mūsų, kių plunksnos žmonių, dėl kurių kalbos netektų rausti Viltonių ar Kaune. Deja, ne visi tai jo raštuose įžiūrime.

Reikia skaitytis ir su tuo faktu, kad tarptautiniai vartojamų žodžių yra kiekvienoj kalboj. Ir juo glaudžiau tautos santykiauja, tuo labiau tokių žodžių skaičius pas visas tautas auga. Taigi, neišvengsime jų nė mes. Labai dažnai jie yra pilnai pateisinami. Jų atneša technika, tūli žmonijos gyvenime reikšiniai, ir tt. Pavyzdžiui, turime žodžius "bolševizmą," "fašizmą" ir "nacizmą." Juk tai ne lietuviški žodžiai. Juos atnešė tam tikri sąjūdžiai iš tautų, kuriose tie sąjūdžiai pasireiškė. Pabandykim be jų apseiti. Dažnai tarptautiniai vartojamo žodžio prasmė mums reikėtų net keleto lietuviškų žodžių. Tokiuose atsitikimuose nuo tokių svetimų žodžių atsitvert neįsteng-

Cliffside, N. J.

Pagirtinas Jaunuolių Darbas

Prieš virš tris metus laiko šioj apylinkėj plačiai buvo kalbama dėl reikalingumo Bergen County naujos ligoninės. Kalbėta ir laikraščiuose rašyta, bet nieko realiniai nedaryta. Daugiausia diskutuota, kuriame mieste būtų patogiau budavoti ligoninė. Netoli nuo Cliffside randasi mažas miestelis, vardu Westwood, N. J. Šio miestelio dvi jaunos mergaitės — Paula Wagner ir Louise Brescia — pasikalbėjo ir nutarė organizuoti "Teen-Ager Hospital Auxiliary." Jų tikslas — organizuoti darbuotį, kad kur kitur, bet Westwoode būtų pabudavota ligoninė.

Šiam jaunuolių sumanymui žmonės pritarė dideliu entuziazmu. Trumpu laiku buvo suorganizuota penki skyriai, su suvirš 500 narių.

Nariai yra dviejų laipsnių. Nuo 1 iki 13 metų amžiaus moka 30 centų į mėnesį, ir nuo 13 iki 19 metų amžiaus moka \$1 į mėnesį. Senesnio amžiaus žmonės priimami kaip pagelbininkais ir moka metams ne mažiau \$5.00.

Visokiais būdais jaunuoliai renka pinigų budavimui ligoninės. Kiekvienoje biznio įstaigoje yra aukojimui dėžutės. Jie uždarbiauja pardavinėdami laikraščius ir kitokius dalykus dėl didinimo išdo.

Kada susidarė išde pinigų, tai buvo nupirkta didokas (apie 8 akrų) plotas žemės pačiame Westwood mieste ir labai gamtiškai gražioje vietoje.

Dabar šie jaunuoliai vėl darbuojasi ir jau turi išde didoką sumą pinigų. Jų tikslas — surinkti ganėtinai pinigų ir, kai bus ligoninė pabudavota, supirkti lovas ir visus kitus rakandus vienam kambariui (ward) ir užvardyti "Memorial" (atminčiai) šių jaunuolių gražaus ir intensyvaus darbo.

Tasai jaunuolių gražus ir energiškas darbas paskatino ir visus prie ulesnio darbo šiame sumanyme. Dabar visi tikim, kad tų jaunuolių iniciatyva bus pabudavota nauja ligoninė, taip labai reikalinga šioje apylinkėje.

★ ★ ★
Mūsų mieste gyvuoja vadinamas "Lions" (liutų) klubas. Jame priklauso veik išimtinai profesionalai ir žymesni biznieri. Klubas reguliariai susirenka kožną mėnesį ir kožname susirinkime

(Tąsa 5-me pusl.)

sime. Ir juo greičiau tame įsisąmoninsime, tuo geriau bus mums patiems. Tik, žinoma, svetimiems žodžiam turi būti saikas. Neprivalome mest savus žodžius į sąslavyną, pakeliant juos nė kiek negeresniais svetimais.

Merkinės Džukės.

O kad vėl kas nors užmano "nusikaltimą" nebūtų užpultas —

S. Veckys.

Bonita Granville says...

give HIM an
ADAM HAT
Gift Certificate

BONITA GRANVILLE
lovely him star

JCS NUSAKOT SUMA
Jis pasirinko Skrybėlę

Kitos kainos
\$6, \$7.50, \$8.50, \$10

ADAM HATS
WORLD'S LARGEST RETAILER OF MEN'S HATS

4 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Pirm., Gruod. 20, 1946

Hartford, Conn.

Lietuvių Namo Kooperacijos komitetas rengia vakarienę ir šokių pasitikimui Naujų Metų, gruodžio 31 d., 8 val. vakare, 155 Hungerford St. Kaip paprastai Naujų Metų parengimai tęsiasi toli po dvyliktos valandos, taip ir šis šėsis iki 2 val. ryto. Vakariene bus puiki. Visus ir visas prašome bilietus pirkti iškalno. Kaina \$3.

Komisija.

Dr. J. Pilky (Pilkas) susižeidė kisdamas su kopėčiomis. Jis smarkiai užgavo ir ištempė ranką, taip, kad reikėjo ligoninėje padaryti nedidelę operaciją. Kaulas sveikas. Randasi namie. Linkiu greitai pasveikti!

Lietuvių Literatūros Draugijos Moterų Kluibo susirinkimas

mas atsibus antradienį, 28 d. gruodžio, 7 val. vakare. Nutarta šį kartą anksčiau susirinkti, nes po susirinkimo turėsime parę. Valgius susineš pačios narės, tai valgių bus įvairių. Prašome visas nares dalyvauti ir savo drauges pasikviesti, kad kartu dalyvautų.

Cliffside, N. J.

(Tąsą nuo 4-to pusl.)

būna įvairiais klausimais pasakyta prakalba ar paskaita. Praeitą trečiadienį į susirinkimą atsilankė Bergen County amerikizacijos komiteto pirmininkas David Rosewell pasakyti "svarbią" prakalbą. Jis pradėjo seka-

mai: "Aš manau, kad jūs nežinote, jog šiame mieste po jūsų nosim gyvena komunistų lyderis. Pranešu šią žinią jums todėl, kad prezidento rink-

muose Wallace gavo Cliffside virš 200 balsų."

Vienas iš narių, Dr. Kirmayer, pastebėjo tam blyvzga, kad mums nesvarbu yra klausyti - politiški pasakų. Mes norime išgirsti ką interesingo iš moksliškos srities. Tada tas "prakalbininkas" pasiteisino, kad prie moksliškos temos nėra prisirengęs. Mat, kvailoms sensacijoms nereikia prisirengti. Tad jam buvo čia ne vieta - išėjo.

Sios valstijos darbo komisionierius Harry C. Harper paskelbė, kad krautuviniškai samdydami prieš šventes jaunuolius ar moteris privalo mokėti nemažiau 60 centų už darbo valandą. Po 8 darbo valandų privalo mokėti laiką ir puse.

Rodos, šiais laikais yra vergiška mokestis. Bet ir dėl šio patvarkymo 160 krautuvinių užprotestavo, kad, esą, neleidžiama laisvai biziavioti.

Kai darbininkai pareikalauja pakelti kelis centus už darbo valandą, tai fabrikantai pravirksta visokiais nusikundimais. Rodos, jiems nėra kitos išeities, kaip tik bankrutuoti.

Šiomis dienomis aliejaus išdirbystė Spencer Kellogg Co., Edgewater, N. J., paskelbė, kad šiais metais parduota produktų už \$157,548,541, t. y., už virš 16 milijonų dolerių daugiau negu praėjusiais metais. Gryno pelno šiais metais bus apie 7 milijonai dolerių!

Tai tik viena nedidoka korporacija. Chamber of Commerce praneša, kad šiais metais šios šalies korporacijos turės pelno virš 20 milijonų dolerių.

Pereitą sekmadienį turėjo malonų svečią Dr. A. Petriką iš Brooklyno. Didokas būrys cliffsideiečių susirinko į Charlie Stephens naujai išpuostą sklepą ir su daktaru smagiai laiką praleidome. Dr. Petrika atvažiuodamas kartu atsivežė instrumentų parodymui įdomių nuotraukų. Gražių ir interesingų nuotraukų pamatėme. Lietuviškus paveikslus rodė A. Jankauskas. Tankiau vietos lietuviams reikėtų susėti, pasikalbėti ir draugovėje pasilinksinti. Kazys Bevardis.

Paryžius. — "Slaptingas" sprogimas apardė Paryžiaus Universiteto medicinos skyriaus rūmus; viena asmenį užmušė, kelis sužeidė.

Joseph Garszva

Undertaker & Embalmer

Manager

JOHN A. PAULEY

Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue

Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 8-9770

J. J. Kaskiačius, M. D.

530 Summer Avenue,

Newark 4, N. J.

HUMboldt 2-7964

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalai esant ir padidinu tokių dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atpalaiduoti įvairiom spalvomis.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
kampas Broadway ir Stone Ave.,
prie Chauncey St., B'way Line
Tel. GLEnmore 5-6101

DETROITO ŽINIOS

Is Aido Choro Koncerto

Sekmadienį, 12 d. gruodžio, Unidos Hispanos svetainėje (pirmiau Liet. Svet.), Aido Choras davė koncertą po vadovystę S. Hartschuler. Programa buvo įvairi ir nenuobodi.

Pats Aido Choras labai gerai dainavo visais atvejais. Publika priėmė choro dainas su triukšmingu delnų trenksmu.

Solistai buvo keturi. R. Zigmantaitė ir W. Gugas jau gerai žinomi detroitiečiams dainininkai. Jiems sekėsi dainuoti. Publika patiko.

Frank Price dar pirmą syk pasirodė solisto vietoj. Zinoma, jis dainavo operetėse. Bet kiekvienas žino, kad operetė dainuoti yra vienas dalykas, o solo viename išeit prieš publiką yra kas kita. Frank gerai dainavo, bet jis galėtų daug daugiau pagerinti, paplėst balsą po visą svetainę ir žodžių tarimą patobulinti. Jo balsas operetėse girdėsi daug garsiau. Garsumas sumažėjęs, bet melodijos muzikos dalyje jau sušvelnėjęs. Ir jei Frank Price sieks tolyn dainų srityje, tai jis gali išsivystyti į gerą dainorių. Jam akompanavo R. Palevičiūtė.

Cary Hikson (svetimitautė) vakaro pirmininkė sakė, būk esanti italė. Ji buvo geriausia už visus. Jos sopraniskas balsas taip pripildė svetainę, kad, rodosi, kiekvienam kampe girdisi. Ji yra tikrai talentinga. Jos ne tik balsas dainuoja, bet veidas ir judesys taip pat. Bet ji neskūpiasi ir burną atidaro. Ji yra jau savo vietoj — dainorių eilėje. Jai akompanavo Prudina Bitterfield.

Byu ukrainiečių šokių grupę, kuri tarpe buvo "tap dance — tip toe" ir klasiškų. Visi šokikai sužavėjo publiką. Kai jų mikslo kojos šokinėja, tai kiekvieno senovo jausmus pajudina.

Užbaigai Aido Choras turėjo berniuką su akordionu ir mergaitę solo, ukrainiskai: paskiau pasirodė pora, skirtingų lyčių, šokių. Taip koncertas ir užbaigė. Ukrainiškų arba rusiškų dainų melodijos yra daug gyvesnės už lietuvių dainas. Todėl linksmi ir užbaigė koncertas.

Cia turiu pasakyti publikos jausmus. Daugelis man išitarė: "Nors ir gražiai užbaigė, bet vistiek būtų buvę daug geriau, kad būtų užbaigę su lietuviškomis dainomis."

Publikos buvo pilnos kėdės ir daug stačių pasienieis. Programai užbaigus, vieni sklepe baliavojo, o kiti svetainę šokinėjo. Kurie to nedarė, tai draugiškai dalinosi mintimis.

Programą vedė Alda Leminskaitė. Ji buvo greičiausia pirmininkė, kiek esu matęs.

Nesibijok, Seksteto nepamiršau. Sekstetas, papraktikavęs Brooklyn, Kanadoj, Grand Rapids, dainavo taip gražiai, kad jos sumušė savo pirmesnių dainavimų rekordą. Rodosi, net jų blizganti "atbuli klausmaženkliai" gerokai padidėjo. Sekstetą vadovauja Stella Smith su savo akordionu. Už jos pasidarbavimą detroitiečiai gali didžiulis savo Sekstetu. Garbės jums, Stella, už jūsų sugabumą!

Nelaimės šiemet atitraukė iš Aido Choro du gerus dainininkus — Kazį Jaudaitį ir Vincą Kirvelį.

Kaziui Jaudaičiui daktarai uždraudė dainuoti, o Vincui Kirveliai sulaužė koją tarpe kelio ir kulnėlių — blauzdikaulių. Pastarasis išėjęs iš ligonbučio su apcimentuota koja sėdi sau vienas stuboje. Gaila Vincui, bet galiesiu nepagydisi.

radio stotij WDET, 52,000 watt, F. M. Dabar jau yra praktikuojama, bet su pradžia sausio bus jau pilnai operuojama. Jie pareiškė tam tikruose lapeliuose, kad priims ir ateivių programas.

Bet visa bėda, kad visi radio priimtuvai, daryti prieš 1948 metus, negalės girdėti tos stoties. Kas norės klausyt, tai turės pirkti naują radio arba įdėti savo seną radio pagerinimą. Gi tas pagerinimas kainuos apie \$30.

Vadinasi, kapitalistų triksai ir čia. Davė leidimą steigti radio stotį su tokiu patvarkymu, kad iš tos stoties niekas negirdėtų. Tarp tūkstančio radio vargiai rasi vieną, kuris turi F. M.

Kitai sakant, še tau stoties leidimas, bet iš jos niekas negirdės, o jei nori, kad girdėtų, tai liepi publikai nusipirkti naujus radios.

V. Zabal.

Lowell, Mass.

Gražios Rudeninių Tarpusvenčių Dienos ir Mūsų Parengimai

Prisimename, kad pereitą pavasarį ir pradžioje vasaros neturėjome tokių gražių dienų, kaip kad turime šį rudenį: šilta, sausa, gražu, kad net norisi ką nors daugiau veikti darbuotis.

O mes, pažangiečiai, daug ką turime veikti. Mūsų spaudos reikalai — "Laisvės" ir "Vilnės" naujų skaitytojų vajai — dar permaži pajudinti. Tiedu dienraščiai laukia iš mūsų daug daugiau pasidarbavimo.

Kas iki šiol dar nebuvo atlikta dienraščių vajuje arba Literatūros Draugijos gavimui naujų narių reikalai, tai dar yra laiko pirmiau, negu užbaigsime senuosius metus, gerai pasidaruoti abelnei pažangai. Nes kaip tik šios tarpusvenčių dienos yra visuomet daugiau sentimentalios. Šiomis dienomis ir parengimų daugiau esti, kur galima daugiau ir rečiau žmonių susitikti. Tik reikia su žmonėmis pasikalbėti naudingais klausimais, kas liečia pažangų judėjimą.

Pas mus, Lowellyj, yra rengiamas gražus priskalėdinis vakaras (kūčios). Tai bus penktadienio vakaras, gruodžio (Dec.) 24 dieną, 7 val. vakare, Kluibo viršutinėje svetainėje, 14 Tyler St.

Valgiai bus tinkamai parinkti, kas labai atitiks, kaip toliam vakarui. Todėl prašome, be skirtumo, visus dalyvauti. Tikiu, nebus parduvinėta, — kiekvienam bus palikta pagal jo paties nuosprendį, kiek jis norės prisidėti lėšų padengimui. Gi vaikams dar bus ir kalėdinės dovanos padalintos veltui. Tai bus tikrai gražus vakaras.

Praneškite Kluibo darbuotojams, kiek jūs vaikučių atvesite, kad sužinoti iš anksto, kiek reikės dovanėlių parūpinti. Šitai patiksime pirmutinės žiemos šventės.

Kaip Pasitikime Naujus Metus?

Lietuvių Piliiečių Kluibo visuomet rengia labai didelį ir gražų naujų metų pasitikimui bankietą. Todėl tokie parengimai pas mus tradiciniai įsigyvenę, paprotiję. Juose kas metai susirenka daug mylimų

LICENSĖS Wholesale and Retail Beer, Wine, Liquor

NOTICE is hereby given that License No. GB 15064 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 47 1/2 Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

HELMER OBERG Harry's Delicatessen

NOTICE is hereby given that License No. GB 15068 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 47 1/2 Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

JOSEPH CALLENDIA the Joe's Prime Meats, Groceries and Dairy

svečių ir viešnių, net ir iš kitų kolonijų. Na, ir smagus tokie parengimai būna. Čia, apart kitko, labai graži išsireikimų bei linkėjimų vieni kitiems padarome, nepamirštant ir pažangiojo judėjimo.

Šiemet, kaip ir visuomet, senų metų užbaigimas, o naujų pasitikimas įvyks gruodžio 31 d. Tai bus penktadienio vakaras. Tai bus persisvėrimas iš 1948 metų į 1949 metus. Ir mes tą naktį būsime liudininkais tos persvaros.

Šio vakaro bankietas kainuos \$2.00 vienam ir už tai apturės geriausį pasitenkinimą, kaip valgių, taip ir visu turinui. Nieko netruks, tik mūsų pačių, jeigu tokiame vakare nedalyvausime.

Lietuvių Piliiečių Kluibo reikalai gražiai tvarkosi, kuomet geri ir sąmoningi žmonės darbuojasi Kluibo komitete ir bordinėse. Vėlesniame susirinkime draugai nutarė paremti "Laisvės" popierio fondą, per kurį mes daug pasisakome apie savo parengimus. Paagl išgalę paremta su \$10. Tai yra kultūrinis žingsnis ir kartu truputis atsilyginimo dienraščiai.

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 ATLANTIC AVE.

Richmond Hill, L. I. N. Y.

CHARLES J. ROMAN

Laidotuvių Direktorius

Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksim modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St. PHILADELPHIA, PA.

Tel. Poplar 4110

Matthew BUYAUSKAS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdnoje valandoje simpatiška ir asmeniškai patarnauja už prieinamą atlyginimą.

Moderniškai įrengtos Kopyčios

426 LAFAYETTE ST.,

Newark 5, N. J.

Tel. Market 1-5172

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 SO. 4th ST.,

Cor. Hewes St.

BROOKLYN, N. Y.

Visokiausi vaistai, kosmetikai kūdikiams reikmenys, įvairūs daiktai, ligonių kambariui reikmenys už griežtai žemas kainas.

RECEPTŲ SPECIALISTAI

MAX PEIST, Ph. G.,

EDWIN LANE, Ph. G.

Tel. EVergreen 7-6238

F. W. Shalins (SHALINSKAS)

Funeral Home

84-02 Jamaica Avenue

Opposite Forest Parkway

WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves

\$150

Kopyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.

Tel. Virginia 7-4499

MATTHEW P. BALLAS (BELIAUSKAS)

Laisniuotas Graborius

LIUDĖSIO VALANDOJE KREPKITES PAS MUS

Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Puikiai įrengtos Dvi Kopyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai

660 GRAND ST.

BROOKLYN, N. Y.

5 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Pirm., Gruod. 20, 1948

KALĖDŲ DOVANOS

Jau laikas apsirūpinti pirkiniais Kalėdų dovanom.

Labiausia įvertinamos ir ilgos atminties dovanos yra

AUKSINIAI IR DEIMANTINIAI DAIKTAI

LAIKRODŽIAI, ZIEDAI, BRONSELĖTAI, LAKETURAI

Didelis pasirinkimas gražiausių džiulerių

Kalėdų dovanoms yra pas

Joną Patašių

307 GRAND STREET,

BROOKLYN, N. Y.

Prieš City Market

Taipgi taisome laikrodžius ir visokius džiulierius.

Peter Kapiskas

Peter KAPISKAS

BAR & GRILL

Degtinės, Vynai ir Alus

RHEINGOLD

BEER & ALES

32 Ten Eyck St.

Tel. EVergreen 4-8174

Paul Gustas Funeral Home, INC.

354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.

Skersai gatvės nuo Armory

LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS

Telefonuokite dieną ar naktį

EVergreen 7-4774

Naujai išdekoruota šermenų kopyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems prakinuosiuose namuose be ekstra išlaidų.

Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimui ir parūkymui.

Asmeniškai aptarnavimai suteikiama šeimom sulgy pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

August Gustas BELTAIRE FLORIST

Lietuvis Kvietkų Pardavėjas

6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.

(Kampus 68th St.)

Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite:

SHoreroad 8-9330

Ir Gustas jums tuoju pristatys gėlių buketą ar vainiką, ko jūs reikalausite.

Specialistai Pritalkymui

Šerminis, Vestuvėms ir Bankietams

Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Naujų Metų Sutikimas

Šiais metais Naujų Metų sutikimas bus labai įspūdingas. Pirmą—kad bus mūsų gražiausias. Kultūriniam Centre; antra—kad rengia Aido Choras; trečia—kad parengimo komisiją sudaro labai energingi aidiečiai, kurie užtikrina gražų svečių priėmimą.

Jurgio Kazakevičiaus orkestra patenkins visokių šokių mėgėjus: nuo tango, rumba ir kitų modernių šokių iki lietuviško suktinio, klumpakio ir tt.

Aidiečiai laukia visų!
H. F.

Valstijinė Board of Regents Nori Pakeisti Mokymą Istorijos

New Yorko valstijos Board of Regents, kuri nustato, ko ir kaip turi būti mokoma valstijos mokyklose, norinti pakeisti mokymą istorijos „patriotinės“ priešingėsne „svetimoms ideologijoms.“

Kokios tos svetimios ideologijos, nesakoma. Tačiau atsižvelgiant į galybę dvasią, galima daleisti, jog norima istoriją pasukti į propagandą prieš liaudies ir darbininkų santvarkas, plačiai priėjusias Europoje ir besikuriančias Azijoje, kaip priešiškas kapitalistinei-imperialistinei ideologijai.

Policistams Teko Užvaduoti Daktarą

Mrs. Santevecchi, gyvenanti 37 Sutton St., Brooklyn, naktį pasijuto, kad pas ją jau veržiasi naujagimis, kurio jina tikėjosi kada nors už poros mėnesių. Jos tėvas pašaukė į policijos stotį pagalbos, kad nuvežtų dukterį į ligoninę.

Kada du policistai, Otto Peters ir Walter A. Casey, pribuvo, ligoninė buvo jau per vėlu važiuoti. Jiedu dar niekad pirmiau tokioje būdoje nebuvo, tačiau žinojo, kas reikia daryti. Jie priėmė berniuką, ir manė užbaigę.

Tuo tarpu pribuvo ir ligonvežimis iš Greenpoint ligoninės su daktaru Joseph Berke. Pažiūrėjęs į ligonę, daktaras stvėrėsi už darbo ir pagavo Santavechiams dukrelę.

Silpnais kūdikiais pagelbėti dar buvo pašaukta policijos nepaprastos pagalbos grupė ir specialis ambulansas, kuriuo kūdikius nugabeno į New York Hospital, inkubatoriun.

CIO Konvencijoje Pažangieji Atsisakė Klausyti Plūdiko

Syracuse, N. Y., vykstančioje šios valstijos CIO konvencijoje praėjusį penktadienį dešinieji viršininkai, užuot svarstyti unijų narių reikalus, kaip suorganizuoti daugiau neorganizuotų, sakė kalbas, kuriose puolė pažangiuosius unijistus, visą pažangų judėjimą. Jie pūtė ton pačion dūdon, kurion pučia karo trokštantieji imperialistai.

Keli simtai pažangiųjų unijų atstovų išėjo iš posėdžio praėjusį penktadienį, kuomet buvo pristatytas kalbėti James B. Carey, centralinis CIO sekretorius. Carey iškeltas ton vieton dėka pažangiųjų suorganizuotai ir kovingai vadovauti United Electrical

Workers Unijai. Išėjusių tarpe radosi ir tos unijos prezidentas Leo Jandreau. Carey vis dar tebėra tos unijos nariu.

Carey'o visa kalba buvo panaudota pravardžiavimui visų jam nepatinkamų, visų pažangiųjų unijistų ir kitų visuomenininkų komunistais, o pasakui, taip juos pakrikštijus, jų niekinimui.

Kiek Carey'o kalboje buvo „padorūmo“, galima spręsti iš to, kad jis, atakuodamas Wallace'ą ir trečiosios partijos judėjimą, sakė, būk Wallace'iečiai patys metę į Wallace'ą kiaušinius, kad pasigarsinti.

Ar Manai, Kad Telefonu Kalbėsiesi Privatiškai?

Jeigu taip, tai tebegyvenai praeitimi, gadyneje pirm telefono išradėjų gimimo.

Bile kurioje radio reikmenų krantuvėje gali gauti daiktą, vadinamą „induction coil“, kitaip žinomą kaip „telephone pickups“, už \$4.85, pastatyti jį pasienyje visai priešingoje pusėje nuo telefono ir tas daiktelis paims išgirs pasikalbėjimą telefonu net už 30 pėdų nuo telefono priimtuvo ar perduotuvo, visai nesujungus su oficialiu aparatu.

Kas taip sakė?

Taip sakė Mr. William G. H. Finch, prezidentas Finch Telecommunications firmos, kartą buvęs Federal Communications Commission viršininku, dabar liūdydamas New

Lengvai Išsisuko Nuo Bausmės

Morris G. Reitmeister, 50 metų, buvo kaltinamas neraportavimu, nesumokėjimu valdžiai taksais \$20,666.86. Jį nuteisė 18 mėnesių kalėti, bet bausmę suspendavo. Jis pasimokės nedamokėtus taksus.

Reitmeister, mėgstinių išdirbėjas, pirmiau per 15 metų buvęs laiskanešiu, kad laiku jėgo į biznį. Nuo taksojamo pajamų jis buvęs nuslėpęs pinigų už parduodamas vilnų liekanas ir biskelį apgadintus, pigiau parduodamus sveterius.

Brooklynietis popierinių dėžių fabrikantas Harry H. Levine kaltinamas 1944 metais nedamokėjęs federaliais taksais \$43,976.50, ir 1943 metais—\$3,906.95.

Nuteisė, Bet Nebaudė

Mrs. Irene Blonder buvo kaltinama ir prisipažinusi pastu siuntusi loterijos tiketus iš Brooklyn kitai moteriškai į Gary, Ind. Paštas draudžia siuntinėti pastu loterijų tiketus ar net loterijų garsinimus. Įstatymas paliečia net spaudą, kuri garsintų loterijas.

Gruodžio 16-tą įvyko teismas. Teisėjas Rayfiel ją nuteisė metus būti teismo priežiūroje. Tas skaitoma labai lengva bausme. Menama, kad teismas taip lengvai atsisėdęs į prasikaltimą dėl to, kad loterija buvusi Kanados veteranų organizacijos.

Daug Nelinksmų Kalėdų Pamestiems Vaikams

Du berniukai rasti šaltame namų koridoriuje, 259 Avenue X, Sheepshead Bay sekcijoje, Brooklyn. Kūdikiai vienas apie pusantros metų amžiaus, kitas apie 4 mėnesių. Jų išvaizda rodo, kad jie gerai prižiūrėti, bet, matomai, jų motina priėjo pajėgų ar turto ištekliaus galę.

Kūdikius atrado ten gyvenantis duonkepėklos sunkvežimio vairuotojas. Pašaukta policija kūdikius nuvežė į New Yorką, pamestinukų prieglaudon.

Kaltinamas prekyboje audiniais apskūkęs 15 asmenų bendrai \$53,200 sumai, flushingietis Robert Jackson, 39 metų, prisipažinęs kaltu. Bausmę paskirs sausio 6-tą.

Susidūrus gaisragesių vežimui su taksiku, gaisragesių liekanas Malcolm F. Monaville, 51 metų, tapo išrenktas iš vežimo, sužeistas. Taipgi sužeisti visi trys važiuosieji taksiku.

Valstijos CIO Dešinieji Pasmerkė Trečiąsias Partijas

Apie ketvirtadaliui delegatų balsuojant prieš, New Yorko valstijos CIO konvencija priėmė politinės veiklos rezoliuciją, užgirančią dvipartinę sistemą, pasmerkiančią trečiąsias partijas.

Dėl rezoliucijos buvo stiprių ginčų. Leon Straus, Fur Joint Council vykdomasis sekretorius, pateikė kitą rezoliuciją, raginančią visus unijistus bendrai veikti už tuos siekius, už kuriuos liaudis balsavo praėjusiose rinkimuose.

Rezoliucija reikalavo, kad CIO-PAC mobilizuotų visus progresyvius ir liberalus už taikos ir gerovės programą, kad remtų visus progresyvius kandidatus nežiūrint jų partijos.

Konvencijos didžiuma tą rezoliuciją atmetė.

Atmušė Neteisingus Primitimus

Pažangiečiai konvencijoje, nors buvo mažumojė, atmušė pažangiečiams ir Progresyvių Partijos judėjimui daromus neteisingus priekaištus. Pavyzdžiui, tūli dešinieji delegatai, nesiskaitydami su faktais, bandė skleisti mintį, būk pastatymu Wallace'o progresyviai padėję Taft-Hartley aktui.

Leon Straus tą tinkamai atsakė, nurodydamas, kad kaip tik priešingoje pusėje yra tiesa. Kad ten, kur Wallace'o judėjimas gerai pasirodė, kur už Wallace'ą gauta daug balsų, ten atmesta ir balsavusieji už Taft-Hartley Aktą kandidatai. O ten, kur Wallace'o judėjimas buvo silpnas, daugelis darbininkų priešų taft-hartleyiečių tapo dar kartą sugrąžinti į kongresą.

Gerai kalbėjo Ewart Guileitnantas Malcolm F. Monaville, 51 metų, tapo išrenktas iš vežimo, sužeistas. Taipgi sužeisti visi trys važiuosieji taksiku.

Berniuką Rado Lovoje Pasismaugusį

Donald Barcus, 14 metų berniukas, rastas pasismaugęs lovoje savo tėvų namuose, 51 Burns St., Forest Hills. Kadangi šeima yra išteklinga, vaikui, rodosi, nieko netrūko, tad nemanoma, kad jis būtų žudęs. Spėjama, kad jis gal išbandė koki nors „triksą“ ir tas bandymas pasibaigė tikrove. Jo kūnas buvo keleriopai apdrauzgintas virve.

Išdegus pajėgaunės laidui tarp stoties ir BMT Jamaica linijos, penktadienio rytą traukiniai pavėlavo po virš pusvalandį.

Motinos Apsvilintas Vaikas Neteko Pirsto

Philip Vetter, 8 metų, Pa-dėkų Dieną buvo motinos apsvilintas. Anot policijos, jo motina vaiką taip baidusi už paėmimą iš jos ridikiulio kiek pinigų ir cigarečių pakelį. Vaikas buvo paimtas ligoninė, o motina areštuota.

Dabar, sakoma, dėl to nuplovė vaikui pirstą. Motina, pirmiau buvusi paleista tik po \$1 kaucija, dabar padėta po \$1,000 kaucijos.

Loew's Metropolitan Teatras gruodžio 20-tos vakarą renka „Miss Christmas Seals, 1948.“

Lietuviška Marškinių Siuvykla ir Rankų Audykla Litbalt Company

gamina visokius marškinius, kaklaraiščius, šalikus. Audžia Lietuviškus marginius.

Kalėdų, Naujų Metų, Vardo ir Gimimo diena turi pasirinkimą puikių šalikų, kaklaraiščių, Lietuviškų juostų ir galvos papuošimui juostų.

Priima užsakymus visokiems marškiniams, Tautiškiems rūbams, staltiesėms, lovatiesėms, Lietuviškų vėliavų ir kit.

Kainos pigios. Mandagus patarnavimas.

JONAS ŽUKAUSKAS
20 Ten Eyck St., Brooklyn 6, N. Y.
Tel.: EVergreen 8-2954

ZUPP'S BAR 411 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Joseph Zeidat Jr., prop.

NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS

Telefonas EVergreen 4-7729 **TELEVISION**

TONY'S BARBER SHOP

UP-TO-DATE
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

GYDYTOJAS S. S. Locket, M. D.

223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: 1-2 dienom
6-8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimus.
Telefonas EVergreen 4-0208

Naujovinis Plaukų Apdirbimas Jums Per Albina Stripinį Permanent Waves

\$7.50 UP
Swirl Cut \$1

for difficult, resistant, for bleached for dyed... or baby fine... hard-to-wave hair...

AND OF COURSE FOR NORMAL HAIR!

Jūs esate kviečiamos... užteiti nemokamai asmeniskai pasitarti apie jūsų plaukų sutaisymą.

Jūs pamatysite, kad jūsų plaukų problemos pranyks taip greit kaip tik mūsų beauty ekspertai palies jūsų plaukus savo rankomis šiuom stebinančiu darbu, šaltu garbanevimu.

Ne tik, kad tai duoda jūsų plaukams švelnią, natūralę išvaizdą... blizganti malonumą, kuris sukelia komplimentus nuo kiekvieno, bet tai aktualiai apdovanoja linkui geros sveikatos, puošniu sutaisymu plaukų ant galvos.

Garbanevimas tikslus kiekvienai plaukų spalvai, sudėčiai ir ypatybei. Atitinka visokiam amžiui... primtina kiekvienam plaukų stilui. Ir tati būna patogus šukom ir šepeteliui, jūs galite susitaisyti daugeliu skirtingų būdų.

Fashion Center 240 Grand Street
Hairdressers Brooklyn, N. Y.
For Appointment Call EVergreen 4-2525
Mon. Tues. Wed. 10-7; Thurs., Fri. 10-9; Sat. 9-6 P. M.

6 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Pirm., Gruod. 20, 1948

Mickey Rooney ir Judy Garland, žvaigždė filmoje „Words and Music“, Radio City Music Hall, New York.

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus Darome ir Pritaikome Akinis

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

DANTŲ GYDYTOJAS Dr. A. Petrika

221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9-12 ryte
1-8 vakare
Penktadieniais uždaryta

Dėl dailių džiuilerių visokių rūšių, dėl KALĖDINIŲ DOVANŲ

APLANKYKITE ROBERT LIPTON'S Jewelry Store

Deimantai, Laikrodžiai, Džiuleriai, Religijiniai Daiktai ir daugybė kitų daiktų perdaug skaitlingų suminėti. Mūsų krautuvė susideda iš nacionaliai garsinamų išdirbinių. Kiekvienas pirkiny garantuojamas. Apsimoka pirkti pas—

LIPTON 701 Grand St., Brooklyn
arti Graham Avenue

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKSTIENOS PIETOS SEKMADIENIAIS

Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITEJE
282 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612